

Lördag

Nya Åland 1 SEPTEMBER 2007 NR 193 PRIS 1,20 €

Nu tackar hon för sig

NYHETER. I går var det sista dagen på jobbet för Birgitta Karlsson. I trettio år har hon arbetat på Ålandsbankens lokalkontor i Kroklund. Lite vemodigt tycker hon att det är att sluta.

– Nog känns det ju bra men samtidigt lite vemodigt. Det har varit roligt och jag har trivts så bra med kundkontakten, säger hon. SIDAN 6

Obundna fram i Nyans valpejling

VALET 2007. I Nya Ålands första pejling inför valet den 21 oktober har centern grepp om ledningen. Men de obundna verkar gå mest framåt.

I själva pejlingen fick liberalerna mest röster, men jämfört med hur folk röstade senast var centern underrepresenterad.

De obundna verkar ligga riktigt bra till medan Ålands framtid enligt pejlingen klarar sina nuvarande mandat men inte fler.

Ålands framtid verkar vara det parti som folk har mest åsikter om.

Några säger att de inte har bestämt sig ännu, men att de vet att de absolut inte kommer att rösta på Ålands framtid. Andra pratar sig varma om det självständighetssträvande partiet.

SIDORNA 2-3

Osäker. Sirkka Sundin var en av 100 personer som deltog i Nya Ålands valpejling. Hon har ännu inte bestämt sig för vilket parti hon ska rösta på.

Foto: ERKKI SANTAMALA

7 miljoner för vård utom Åland

NYHETER. Momentet för vård utanför Åland har fått ett rejält tillskott i nästa års ÅHS-budget, från 5,5 miljoner euro i år till 7 miljoner euro nästa år.

En annan nyhet är att över 30 av långtidsvikariaten omvandlas till fasta tjänster.

SIDAN 4

Bildas en borgerlig allians på Åland?

NYHETER. Ålands framtid, centern, obunden samling och frisinnad samverkan har inlett samtal om gemensamma frågor lagom till valupptakten. Vad som kommer ut av diskussionerna är dock ännu mycket oklart.

Initiativtagaren Johan Ehn (fs) säger att det inte finns några planer på samarbete partierna emellan, medan Henry Lindström (c) säger att utgångspunkten är den borgerliga alliansen i Sverige.

Liberalernas ordförande Viveka Eriksson tror att den stora vinnaren i ett samarbete blir Ålands framtid.

SIDAN 5

Träffades efter 52 år

REPORTAGE. – Jag trodde inte det var sant!

I fredags blev åländska skeppsredaren Bror Husell rejält överraskad. Hans tyska arbetskamrat från kylfartyget Kallsö, Horst Frisch, hade kommit till Åland och letat upp honom med hjälp av ett fotografi taget 1955 i Hull i England.

De två har inte haft någon kontakt sedan 1955 när deras vägar skildes. Men mycket hade de at prata om, och roligt hade de åt det gamla fotot.

SIDAN 13

Tre nya namn klara för IFK

SPORT. Målvakten Antti Kuismalas knäskada var så omfattande att en ny målvakt snabbt måste värvas. I går eftermiddag blev det klart att 26-åriga landslagsmannen Willis Ochieng från Kenya förstärker mellan stolparna. Han kommer närmast från Skellefteå FF.

Samtidigt har de testspelande anfallarna Daniel Johansson och Mohamed Bellahassan båda skrivit under säsongen ut för IFK Mariehamn.

SIDAN 14

Lyckligt par. Nu börjar tillfrisknandet för katten Diesel. På bara några dagar inbringade den spontana insamlingen så mycket pengar att Diesel och matte Mikaela Lindström kunde åka till hund- och kattkliniken i Åbo och operera Diesels brutna ben.

Foto: JONAS EDSVIK

TACK, allihop!

NYHETER. På bara ett par dagar samlade givmilda kattvänner runtom på Åland in 700 euro så att katten Diesel kunde opereras i Åbo.

Efter Nya Ålands artikel i förra veckan om Diesels brutna ben startade en intensiv debatt i MESA Nyan och så småningom inleddes en spontan

pengainsamling, då Diesel inte var försäkrad.

– Tack! Jag vet inte vad mer jag kan säga än tack. Jag trodde inte det fanns så snälla människor, men det finns det tydligen, säger Diesels matte Mikaela Lindström när Nya Åland möter dem på flygplatsen efter operationsresan. SIDAN 5

nyheter

8

Full fart väntas i skogarna i höst tack vare högre priser och ny teknik, som till exempel denna skördare med klippaggregat.

intervju

12

Sista sommargästen för i år är Jack Mattsson. Om honom kan du läsa på sidan tolv i dagens tidning.

nöje

16

Filip Karlström från Föglö har under en dag på Lemböte fått lära sig mer om hur man får ett fungerande elevråd i sin skola.

ålämning

24

Fredrik Holmberg från Saltvik är utbildad jordbrukare men arbetar på Jägerströms skrot.

Skogsägare!

Vi tackar alla som deltog i vår skogsenergidag!

Vinnare av stockbordet blev Klas-Henrik Flodin

CARL RUNDBERG AB

Önningeby såg. Tel. 32 950. Öppet: vard. 8-17, lö. 9-13
Internet: www.rundbergs.ax

Nyans valpejling visar:

Liberalerna lockar folk,

I Nya Ålands första pejling inför lagtingsvalet 2007 är liberalerna det populäraste partiet. Detta om man ser till antalet röster i pejlingen.

Under fredagen frågade Nya Åland 100 personer, 40 i Godby och 60 i Mariehamn, vilket parti de ska rösta på i valet i oktober. 22 svarade liberalerna, medan övriga partier fick mellan 11 och 14 röster vardera. Tio svarade att de inte bestämt sig ännu och fem att de kommer rösta blankt.

Antalet röster säger emellertid inte allt, vilket aertikeln här intill visar.

Den nybildade HUT-gruppen för hållbar utveckling fick en röst, trots att den inte fanns med bland alternativen.

Värt att notera är att frisinnad samverkan inte fick någon röst i Godby, men i Mariehamn fick de och liberalerna flest. Obunden samling, centern och Ålands framtid fick också de flesta av sina röster i Godby.

Många av de tillfrågade säger att de ännu inte satt sig in

i vad partierna vill och att de är mycket osäkra på vilket de ska rösta på. **Håkan Kalman** är dock säker på att han inte ska rösta på Ålands framtid.

– De vill inte lyssna när till exempel historikern **Kenneth Gustavsson** säger att självständighet inte är möjligt. Jag tror att det blir de obundna för min del. De är väl för motorsport?

En som däremot tänker rösta på Ålands framtid är **Gunilla Forss**.

– Det är på grund av att de värnar om svenskheten

och språket. Om Åland blev självständigt skulle vi kunna förhandla om åländska frågor med EU.

Palme och Winé

Även i förra valet röstade Gunilla Forss på Ålands framtid.

– Jag är nöjd med vad de gjort den här mandatperioden och jag hoppas att det blir fler mandat den här gången.

Eva Malmberg har bestämt sig för att rösta på socialdemokraternas **Christian Beijar** eftersom han arbetar för den förening hon är aktiv i.

Hur viktig är ideologin för dig?

– Jag tycker att det är viktigt att man tillgodoser allas behov och värnar om de mest utsatta i samhället.

Även **Annika Kortman** lägger sin röst på socialdemokraterna.

– Det har jag alltid gjort. I början var det nog på grund av **Olof Palme** och nu gillar jag **Göte Winé** som vi har i Sund.

Sirkka Sundin har ännu inte bestämt sig för vilket parti hon ska rösta på den 21 oktober,

men hon kommer att välja ett som arbetar för landsbygden.

– Jag bestämmer mig nog dagen före valet.

För nyliberala

En person som vill vara anonym lägger sin röst på liberalerna.

– De vill utveckla självstyrelsen och lyfter fram sociala frågor.

En man som lägger sin röst på de frisinnade säger att det beror på att det är ett borgerligt parti som tar socialt ansvar. En annan anhängare

Lägger sin röst. Jessica och Linus Mäki deltog i Nyans valpejling i Godby i går.

Sosse-röst.

Lasse Lindén har bestämt sig för att byta parti och Eva Malmberg lägger sin röst på en socialdemokrat.

Språket viktigt.

Gunilla Forss tycker att det är viktigt att värna om svenskheten och lägger sin röst på Ålands framtid.

... centern v

Och obundna har vind i

Centern är just nu det sannolikt största partiet, men de obundna ser ut att öka mest. Detta enligt Nya Ålands högst ovetenskapliga pejling i går.

Av etthundra tillfrågade meddelade 22 att de skulle rösta på liberalerna, betydligt fler än på de andra partierna. Men en jämförelse med hur folk hade röstat för fyra år sedan gjorde att siffrorna jämnades ut rejält.

En osäkerhetsfaktor är också att gruppen Hållbar utveckling av ett tekniskt misslag inte hade kommit med på röstsedeln och fick bara en röst. Också av den orsaken måste man avstå från några långtgående slutsatser av pejlingen.

Obundna upp

Jämförelsen med hur folk röstade i förra valet visar att de obundna med gårdagens resultat av pejlingen kunde få

men ...

av partiet säger att frisinnad samverkan är det enda borgerliga alternativet.

– De har ett vettigt förhållningssätt till Finland. De betonar självstyrelsen men vill ha ett ömsesidigt utbyte. Partiet är lite för nyliberalt, de kanske borde vara mer värdekonserverativa.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Alltid samma. Tvillingarna Ragnar och Runar Nordman röstar alltid likadant.

Gillar motorsport. Håkan Kalman lägger sin röst på ett parti som han tror arbetar för motorsporten.

erkar vara störst seglen

två mandat till i valet och gå upp till 5. Också centern ligger bra till för ett tilläggsmandat och skulle bli störst med 8 mandat.

Liberalerna kommer med knapp nöd upp i sina 7 och socialdemokraterna har svårt att klara 5 mandat mot 6 i dag.

De frisinnade har lika så litet knappt med stöd för sina nuvarande 4 mandat medan Ålands framtid klarar sina 2, men ligger långt från 3.

Noggrannare än så kan resultatet inte läsas.

Röster som flyter

Däremot kan man se att rösterna rör på sig. En intressant iakttagelse är att centern tog röster av Ålands framtid medan de obundna tog av centern och lockade sådana som inte har röstat förut.

Liberalerna fick den här gången röster av sådana som senast röstade på socialdemokraterna, som i sin tur lockade

några som inte röstade senast. Några (s)-röstare meddelade också att de inte ännu vet hur de röstar.

Ströröster rör sig mellan (fs) och (c), (fs) och (lib), (s) och (fs) och så vidare. Men många väljare är partitrogna. I pejlingen var det endast de obundna som fick mer än hälften av rösterna från sympatisörer som inte röstade obundet för fyra år sedan.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax

**Allan och Johan
eller IKEA och Åhléns**

... varför inte kombinera?

WILLIAMS

I alla Williams paket ingår buss- och båtresa t/r med sjöfrukost.

Shoppingresa till Uppsala

Att shoppa är riktigt roligt, inte minst i Uppsala med alla butiker och unika stadsmiljöer. Häng med och njut av höstens mode!

Avresor 8/9, 13/10, 10/11, 6/12, 1 dag.
Priser: Vuxen 35€, u.17 år 18€.

Singin' in the Rain

Glitter och glamour i en historia om stjärnors uppgång och fall med bl.a. Allan Svensson, Johan Rheborg och Rennie Mirro.

Avresor 22/9, 20/10, 1 dag. **Pris: 115€/person.**
I priset ingår även teaterbiljett.

Sound of Music

Tidernas mest älskade musikal, nu på Göta Lejon med Pernilla Wahlgren och Tommy Nilsson i huvudrollerna!

Avresor 6/10, 20/10, 1 dag. **Pris: 103€/person.**
I priset ingår även teaterbiljett.

Rivierans guldgossar

En spektakulär musikalkomedi på Cirkus med Robert Gustafsson och Loa Falkman i huvudrollerna.

Avresor 22/9, 13/10, 24/11, 1 dag. **Pris: 115€/person.**
I priset ingår även teaterbiljett.

ECKERÖ LINJEN

I alla Eckerö Linjens paket ingår personbiljetter t/r med Eckerö Linjen. Hotellpaketen inkluderar även frukost på hotellet.

Vi har biljetterna!

Vi fixar biljetter till konserter, teater och andra evenemang runtom i Stockholm i samband med boende. Ring eller kom in och fråga för mer information.

Nöjeskryss!

Fredagar och lördagar 17.30 från bussplan. Kryssning med à la carte och underhållning ombord.

Pris: 25 €/person. I priset ingår även bussresa Mariehamn-Eckerö t/r, 2-rätters à la carte och underhållning i baren

Ålandsresor
RESEBYRÅ

Dina resor bokar du hos Ålandsresor Resebyrå
Torggatan 2, tel. 28 040

Fast tjänst. Många långtidsvikariat – över 30 – inom ÅHS ska nu omvandlas till ordinarie tjänster. Också medicinska avdelningen (på bilden) får sin del av den kakan. På bilden, som togs tidigare i år i Nya Ålands serie Goda Nyheter, syns från vänster medsols Nick Schubert, läkare, Fredrik Slotte, läkare, Hillevi Eriksson, primärskötare, Anna Åsgård, sjukskötare, Siv Mattsson, sjukskötare, Tora Woivalin, assistentläkare, Anna-Lisa Ekblom, sjukskötare, Ove Mattsson, överläkare, Diana Jansson, närvårdare, Anki Jansson, primärskötare, Carina Husell-Jakobsson, primärskötare, Gunnel Eriksson, sjukskötare, Madeleine Anderson, sjukhusbiträde, Inger Kuitunen, avdelningssekreterare, Gudrun Eriksson, avdelningssekreterare, Irmeli Eriksson, avdelningsskötare (i rollen som patient). Foto: ERKKI SANTAMALA

ÅHS vill inrätta 32 nya tjänster i nästa års budget

Vikarier får ordinarie jobb

Långtidsvikarier och poolanställda inom ÅHS har en hel del att glädjas åt i hälso- och sjukvårdsbudgeten för nästa år: Många året runt-vikariat görs om till ordinarie tjänster.

ÅHS-styrelsen, som i går presenterade sitt förslag till budget för 2008, vill inrätta 32 nya tjänster i stället för de många året runt-vikariat som förekommit under många år.

– En orsak till att det här görs nu är att det sker också i vår omgivning. Ordinarie jobb lockar personal, säger förvaltningschef Björn-Olof Ehrnström.

Fördelarna är många: Vikarierna får en annan anställningstrygghet som fast anställda, arbetet med att rekrytera och administrera vikarier minskar och planeringen kan ske över längre tid.

Och det bästa av allt – kostnaderna ökar inte. Det räcker i princip med att medel omfördelas från vikariat till ordinarie anställning.

– I dag finns det cirka 850 tjänster inom ÅHS, men vi har över 1.100 anställda på lönelistan. Det visar att många saknar fast tjänst.

Utöver permanentandet av vikariat och pooltjänster vill styrelsen inrätta bland annat tre sjukhusläkartjänster för läkare som håller på och specialiserar sig. Att erbjuda sådana tjänster är en bra metod att rekrytera läkare, har det visat sig.

Vård utanför Åland

Styrelseordförande Roger Jansson lyfter fram vården utanför Åland som den i särklass största utgiften i driftsbudgeten.

– Styrelsen har antagit ett viktigt dokument som tar upp huvudprinciperna för vården, berättar han.

I första hand ska de medicinska aspekterna avgöra. Om likvärdig vård erbjuds i både öster och väster ska det billigare alternativet väljas, men service på svenska ska alltid vara ett krav – något som fördyrar. Remiss till vård utanför Åland ska ske i samförstånd med patienten.

– Hittills har budgeten för vård utanför Åland underbudgeterats. Vi vet att årets budget överskrids. Inför nästa år har vi budgeterat realistiskt – 7 miljoner euro – och därför ser det ut som om kostnaderna ökar mycket, förklarar Roger Jansson.

”Acceptabel nivå”

Roger Jansson anser att driftsbudgeten ”sammantaget ligger på en mycket acceptabel nivå”.

– Vi tror att vi kan leva med den här, förutsatt att lagtinget godkänner styrelsens förslag. I styrelsen har vi uppfattningen att vi kan erbjuda ålänningarna en fantastisk hälso- och sjukvård också nästa år. Det är svårt att hitta något annat område med lika få människor med samma nivå på sjukvården!

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

ÅHS investeringsbudget: 24 miljoner euro på fyra år

24 miljoner euro på fyra år. Så mycket pengar har ÅHS att investera i nya byggnader. Nästa år börjar man bygga både nya hälsocentralen och nya psykiatrienheten.

ÅHS investeringsbudget för åren 2008-10 omfattar flera stora byggnadsprojekt. För att kostnaden ska bli hanterbar har politikerna beslutat fördela medlen så att 6 miljoner euro anslås för vart och ett av de kommande fyra åren.

■ I början av nästa år inleds arbetet med primärvårdens nybygge. Nya hälsocentralen byggs där det gamla köket låg. Byggtid ett och ett halvt år.

Fakta/ÅHS budget -08 (miljoner euro)

Intäkter	8,2
Personalkostn.	45,7
Kostnad för köptjänster	7,5
Kostnad för material	7,7
Kostnad för extern vård	7,0
Kostnader totalt	69,15

Beräknad totalkostnad: 7,5 miljoner euro.

■ I slutet av nästa år börjar man bygga psykiatrienheten där daghemmet Solrosen ligger nu. Byggtid ett och ett halvt år. Beräknad kostnad: 13 miljoner euro.

■ Medicinavdelningen, mycket trångbodd i dag, ska byggas ut. Kostnad: 1,35 miljoner euro.

Utöver de här tre projekten finns det lite pengar för att satsa på också annat, som ombyggnad av lasarettsflygelns källarplan (700.000 euro), renovering av Gullåsens tak (300.000 euro) och ny röntgenutrustning (0,5 miljoner euro).

Annat får vänta

Många önskemål kan inte uppfyllas, konstateras i investeringsplanen – nybygge för intensivvård-dialys, utrymme för dagkirurgi, ombyggnadsbehov på medicin-, ögon- och öronpolikliniker och mindre ombyggnader

Rivs. ÅHS kök och matsal ska rivas och ge plats för nya hälsocentralen. Byggstart i början av nästa år.

Arkivfoto: KENNETH BAMBERG

i sjukhusets bäddavdelningarna får vänta.

Så här säger ÅHS-styrelsens ordförande Roger Jansson:

– Nu har vi ett sammanhål-

let grepp om utbyggnadsbehoven inom hälso- och sjukvården för de närmaste 10-15 åren.

ANNIKA ORRE

Med 25 miljoner nordbor är risken ändå liten att det blir trångt i våra trakter. Bara i Tokyo med närområden bor det 35 miljoner människor som en jämförelse.

Nordborna fler än någonsin

■ För första gången har Norden nu över 25 miljoner invånare. Nordiska rådet har sammanställt siffrorna som kommer från respektive lands statistikmyndighet och är redovisade från förra årsskiftet och fram till sista juli.

Det finns nu 25.016.546 nordbor och Sverige toppar med 9.142.817 invånare, tvåa är Danmark med 5.457.415, trea Finland med 5.289.128 och fyra Norge med 4.712.355 invånare.

Öarna i Västerhavet finns på distans också vad gäller invånare, Island har 309.699, Grönland 56.648 och Färöarna 48.484.

Av någon anledning räknar Nordiska Rådet in Åland i Finlands invånarantal, trots att man lyft ut Grönland och Färöarna. Åland hade den 31 mars i år 26.967 invånare och är sannolikt en bit över 27.000 idag. (uw)

Kvinna våldtogs på kryssningsfärja

■ I fredags tog polisen emot en anmälan om våldtäkt. Kvinnan i fråga hade våldtagits ombord på en kryssningsfärja.

Två körde för fort

■ Under fredagsdygnet tog polisen fast två personer för fortkörning. En fordonsskatteförseelse upptäcktes också. Dessutom tog polisen emot en anmälan om att ett parkerat fordon fått skador i lackeringen samt en strålkastaren. Fordonet hade stått parkerat på Skarpansvägen i Mariehamn. Polisen rubricerar händelsen som trafikförseelse. (ml)

Hjullastare kolliderade med personbil

■ En trafikolycka inträffade på Nygatan i Mariehamn i fredags vid lunchtid. En hjullastare vid kk-husbygget kolliderade då med en personbil. Hur olyckan gick till är oklart.

– Förhör med vittnen får klargöra vad som hänt, säger polisen. (ml)

Företag utsattes för bedrägeri

■ En utländsk medborgare har utsatt ett företag för bedrägeri. Händelsen är polis-anmäld.

Fick 700 euro på kort tid

I går opererades katten Diesel i Åbo

Den skadade katten Diesel har engagerat många ålänningar – och snabbt har det gått.

På bara några dagar sattes 700 euro in på det insamlingskonto som utomstående öppnat för Diesels räkning.

Redan i går fick Diesel tid för operation i Åbo.

Det är en trött, men mycket tacksam, matte Mikaela Lindström som stiger av planet med sin katt i en bur.

– Du måste skriva att jag är så tacksam!, säger Mikaela Lindström, när vi möter henne och katten Diesel på flygfältet där de landat efter färden till Åbo.

Den 23 augusti skrev Nya Åland om ett-åriga katten Diesel som hade brutit ett ben och behövde opereras. Han var oförsäkrad, något som matte Mikaela Lindström bitert ångrade eftersom det visade sig att en operation kunde kosta upp emot 800 euro och det hade Mikaela inte råd med.

Idé i Messa Nyan

Diesels historia berörde många och i Messa Nyan lanserade några läsare idén att starta en insamling. Idén blev till verklighet och i onsdags kunde Nyan berätta att ett insamlingskonto startas av utomstående som ville skänka pengar till Diesels operation.

På bara ett par dagar var summan på kontot 700 euro!

Fick skjuts i Åbo

I torsdags besökte Mikaela och Diesel veterinären igen och fick då beskedet att en operation måste genomföras. Operationstid fanns redan klockan 8 på fredagsmorgonen på Hund- och kattklini-

Engagerade många. Diesels ben gick av, skadans typ tydde på att någon sparkat honom, vilket engagerade många givmilda ålänningar. Efter gårdagens operation väntar en lång tid i bur, men så småningom kommer han att kunna gå igen.

ken i Åbo, så det var bara för Mikaela att sätta Diesel i en bur och ta färjan.

– Jag fick skjuts även åländsk läkare och hans fru till klinken också. Jag träffade dem på båten till Åbo, de hade läst om Diesel i Nyan och ville också hjälpa till, säger Mikaela.

Förstört knä

Diesels operation har gått bra. I Åbo konstaterade veterinärerna att hela ledkapseln var förstörd i det skadade benets knä. Det ordnades med hjälp av så kallade kirscherpinnar, som måste plockas ut igen om sex månader.

Veterinärbesöket i Åbo kostade 491 euro, så de insam-

lade pengarna räcker även till mediciner, Mikaela visar upp en hel plastpåse med pillerburkar, och till eftervård. Det är ännu osäkert om återbesöket måste göras i Åbo.

Det är överlag en jobbig tid som väntar för katten. Tratten som han har runt huvudet måste sitta kvar åtminstone tills stygnen tas bort om cirka tolv dagar.

De kommande tre veckorna måste han vara stilla i en bur, innan han efterhand får börja röra sig med stöd under magen.

– Genom djurskyddsföreningen får jag låna en bur att honom i de här veckorna, säger Mikaela.

Stopp i säkerhetskontroll

Diesel är vaken i sin bur, men ser väldigt förvirrad och trött ut. Han har ett starkt, smärtlindrande plåster på rumpan som gör honom ordentligt trött, berättar Mikaela.

– Vi hade tur som fick komma med på flyget, säger hon, och berättar hur man i säkerhetskontrollen ville lyfta ut Diesel ur buren.

Men till slut nöjde säkerhetspersonalen sig med att endast lyfta av taket på buren och känna runt om och under katten.

– Jag vet inte vad annat jag ska säga än tack, tack till alla. Jag trodde inte det fanns så mycket snälla människor,

Tack vare den spontana insamlingen, som startades efter en idé i Messa Nyan, kunde Diesels matte Mikaela Lindström låta sin katt opereras på Hund- och kattkliniken i Åbo. I går kom de tillbaka till Åland.

säger Mikaela, som redan tidigare berättat att hon aldrig mer kommer att ha en oförsäkrad katt.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 483

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 470

Borgerliga partier pratar ihop sig

Men initiativtagaren förnekar samarbetsplaner

Det råder delade meningar om syftet med diskussionerna mellan centern, frisinnad samverkan, obunden samling och Ålands framtid.

– Utgångspunkten är den borgerliga alliansen i Sverige, säger Henry Lindström (c).

– Det finns inga samarbetsplaner, säger Johan Ehn (fs).

Centerns andra vice ordförande Henry Lindström är en av dem som diskuterar gemensamma frågor med frisinnade, obundna och Ålands framtid. Han säger att man inte kommit så långt att det går att säga vilken typ av samarbete som kan bli aktuellt.

Vad är syftet med diskussionerna?

– Utgångsläget är det som hände i Sverige. Där gick de borgerliga partierna samman och diskuterade och det resulterade i en allians. Man bil-

dade ett starkt block.

Är det realistiskt med en allians på Åland?

– Inte på samma sätt som i Sverige. Målet är att hitta tänkbara samarbetspartners efter valet. Vi som diskuterar har samma grundsyn i många frågor.

Kan en röst på centern innebära draghjälp för Ålands framtid in i landshovsregeringen?

– Det tycker jag inte. Det är inte aktuellt med ett valförbund, eftersom ett sådan får innehålla maximalt 90 kandidater.

Henry Lindström säger att centern är öppen för att samarbeta med Ålands framtid efter valet.

– Vi har många grundvärderingar. Det som skiljer oss åt är synen på självständighet.

Varför finns inte liberalerna med i diskussionerna?

– Det är en bra fråga. Det är

inte centern som bjudit in till det här, utan de frisinnade. Frisinnad samverkans ordförande Johan Ehn säger att partiet vill börja diskutera med dem som ligger närmast ideologiskt.

– Sedan kan man utvidga diskussionerna när valresultatet är klart. Vi utesluter inte

samarbete med något parti.

Johan Ehn dementerar bestämt att någon form av samarbete inte diskuteras i det här skedet.

– Vi diskuterar vilka gemensamma frågor vi har, mer har vi inte hunnit med. Det blir svårt att inleda någon form av samarbete före valet.

Kan det bli aktuellt med gemensamma inslag i valkampanjen?

– Det är svårt att säga nu. Jag vet inte var det här slutar.

Obunden samlings ordförande **Gun-Mari Lindholm** tror att ett samarbete kan ge mer tyngd och kraft bakom större frågor, som den självstyrelsepolitiska utvecklingen.

– Men vi kan samarbeta med vilket parti som helst, även om det är svårare att hitta en gemensam syn i exempelvis språkfrågan med

liberalerna och socialdemokraterna.

I förra valet hade de obundna ett valförbund med de frisinnade, men det sprack i och med regeringsombildningen 2004 då de obundna lämnades utanför.

– Vi har haft en intern diskussion om det där. Jag kanske är naiv, men helheten är större än delarna. Man måste lämna det bakom sig, säger Lindholm.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax

Liberalernas ordförande:

”Ålands framtid blir vinnarna”

Liberalerna finns inte med i de borgerliga partiernas diskussioner.

– Det här har de sytt ihop utan att fråga oss, säger partiordföranden **Viveka Eriksson**.

Varför har ni inte blivit inbjudna tror du?

– Troligtvis för att vi är mer öppna när det gäller näringsrätten och språkfrågan. Alliansen har konservativa drag, medan vi vill luckra upp näringsrätten.

Viveka Eriksson poängterar att liberalerna inte är intresserade av att vara med i den

grupp som nu för diskussioner.

– Vi vill att väljarna ska få alternativ. De andra föregriper den demokratiska processen.

För liberalerna är det också otänkbart att gå till val tillsammans med Ålands framtid.

– Ålands framtid blir vinnare om de fyra partierna samarbetar eftersom de andra partierna bejakar Ålands framtid självständighetslinje. Förlovarer blir folket och demokratin.

ANDERS SIMS

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

Vi firar 1-15 år

Tamika Laakso i Östernäs fyller 3 år i morgon, den 2 september. Lilla "trollet" får lyckönskningar från mamma och pappa.

Döda

RUNA-LISA LINDBLOM

Pensionerade poststationsföreståndaren **Runa-Lisa Lindblom** f. Henriksson, från Finström Östanåker, avled den 29 augusti 2007. Hon var född den 17 maj 1929 i samma by och var änka efter **Egil Lindblom**.

Runa-Lisa Lindblom växte upp i en stor syskonskara i Östanåker och hon förblev sin hemby trogen under hela sitt liv. Som ung arbetade hon i dåvarande Bjärströms andelshandel innan hon kom i postens tjänst. I 45 år arbetade hon inom postverket, så länge postkontoret i Emkarby fanns förestod hon det tillika som hon jobbade som försäljare i Vår butik. Efter att poststationen dragits in tjänstgjorde Runa-Lisa de sista åren fram till pensioneringen på posten i Mariehamn. Hon har också tillhört socialnämnden i Finström.

Hennes främsta intressen var hemmet, omsorgen om familjen och handarbete. Att virka och brodera tyckte hon mycket om. Sedan familjen utökades med barnbarn har de varit jätteviktiga i hennes liv.

Närmast sörjande är sönerna **Lars-Egil** och **Jörgen** med familjer i vilka ingår fem barnbarn, samt dottern **Marina**.

Rubinbröllop

Rubinbröllop, 40-årig bröllopsdag, firar på söndag den 2 september **Anni** och **Göran Karlberg** i Lemland Lemström. Döttrarna gratulerar.

Generationsskifte på lokalkontoret

Sista arbetsdagen efter 30 år i Kroklund

Efter 30 år på Ålandsbanken i Kroklund hade kontorschef **Birgitta Karlsson** kaffekalas i fredags, hennes sista arbetsdag.
– Nog känns det ju bra men samtidigt lite vemodigt. Det har varit roligt och jag har trivts så bra med kundkontakten, säger hon.

Det är 37 år sedan **Birgitta Karlsson** började sin karriär inom Ålandsbanken, då på kontoret i Mariehamn. Men när barnen var små var det smidigare att ha arbetet på gångavstånd från hemmet, så hon bytte till lokalkontoret i Saltvik Kroklund och har sedan stannat i 30 år. Under de första 20 åren var de två anställda på kontoret, men de senaste tio åren har hon varit ensam.

Kontakten till andra inom banken har mest förts via telefon, men socialt umgänge har hon fått av kunderna.

– Man lär ju känna byssborna och bankkontoret blir som en fast punkt som man kan komma till med sina ärenden och prata, säger **Birgitta Karlsson**.

Från lista till dator

Rent tekniskt har bankarbetet ändrat markant under **Birgittas** arbetsår.

– I början sköttes ju allt manuellt. Det var långa listor och kontohändelser som låg i tjocka luntor, säger **Birgitta Karlsson**.

Numera sköts det mesta via datorn.

– Arbetet känns mer meningsfullt nu när man kan slutföra uppgifterna. Tidigare tog vi emot kunderna men måste sedan förmedla uppgifterna vidare till stan för genomförande.

Hur kommer det sig att du stannat så länge på samma arbetsplats?

– Jag har trivts så bra helt enkelt, säger **Birgitta Karlsson**, som berättar att hon redan har planer för sin "lediga" tid.

– Jo, jag är redo att sätta igång som barnvakt åt mitt barnbarn redan på måndag, då börjar min dotter jobba igen.

Uppvaktad. Med blommor, presenter och glada ord var det många som tackade **Birgitta Karlsson** för hennes många år av service på AAB-kontoret i Kroklund.

Under den tid som Nya Åland är på besök kommer och går en strid ström av kunder i Kroklundskontoret. Många stannar på kaffe och tårta och en liten pratstund.

På plats är även områdeschef **Pontus Blomster**. Han berättar att det är vanligare än man kan tro med trotjänare som **Birgitta Karlsson**.

– Särskilt på kontorsområdet är det många som stannar länge, säger **Pontus Blomster**, som senast i våras var med och avtackade en person som jobbat 43 år på Ålandsbanken.

Lokala blir kvar

Totalt har Ålandsbanken 19 kontor runt om på Åland, och enligt **Pontus Blomster** finns inga planer på att dra ner på verksamheten.

– Man ser ju hur viktiga lokalkontoren är, säger han.

Kunden **Susan Sjöberg** håller

med. Hon tycker det är viktigt att få träffa en person i sin kontakt med banken.

– Jag har inte ens börjat använda internetkontoret ännu, utan går alltid hit istället, säger hon, och passar samtidigt på att berömma **Birgitta**.

– Hon är en riktig pärla. Jag har alltid fått ett trevligt bemötande.

Pia tar över

Ny kontorschef i Kroklund blir **Pia Carlson**, som bytt från Andelsbanken där hon jobbat i cirka sju år.

– Det känns som ett stort ansvar, men ska bli roligt. En del kunder känner jag ju sedan tidigare och vissa känner jag eftersom de är byssbor.

Du bor ju också i Saltvik. Tror du det är viktigt att bo i närhe-

Lokala viktigt. **Susan Sjöberg**, till höger, är en av stamkunderna på Kroklundskontoret. **Pia Carlson**, som också bor i Saltvik, tar över som kontorschef. De är båda eniga om att lokalkontoret är viktigt.

ten när man jobbar på lokalkontor?

– Jo, det tror jag. Man vill ju veta vem som sitter bakom disken. Det har nog gjorts flera släktutredningar redan, säger **Pia Carlson**.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Kom ihåg

■ **Ahveniset:** Heil Suomenkielinen lastenkerhomme alkaa St. Mårtensgårdenilla 1.9. kello 12-14. Luovassa yhdessä tekemisen riemua 3-6-vuotiaille tuttujen vetäjien Hillemarin ja Inkan johdolla. Kaikki joukolla mukaan! Hei! Den finskspråkiga barnklubben börjar 1.9 kl. 12-14 på St. Mårtensgården. På programmet trevlig samvaro för 3-6-åringar med Hillemari och Inka. Alla med!!

■ **Folkhälsan i Mariehamn:** Våra lekparkar startar på måndag den 3.9. Vi hälsar alla våra anmälda barn välkomna. Har du en tvååring därhemma som behöver mera ute-aktivitet, ring kansliet, tel 14 777, må-to kl. 09-14.

■ **Geta Marthaförening:** Möte torsdag 6.9 kl. 19.00 hos Sol-Britt Kärkäinen. Perennauktion på verandan.

■ **Hammarlands Marthaförening:** Månadsmöte den 4.9 kl: 19.00 i Marthabo.

■ **Hälsöfrämjandet på Åland:** Vandringsleden i Lemland söndag 2.9 kl.10.00. Samling vid kyrkan. Ta kaffekorg med.

■ **Intermezzokören:** Övningarna börjar med stormöte onsdag 5.9 kl. 19 i församlingshemmet vid Sankt Görans kyrka. OBS Platsen! Välkomna!

■ **Mariehamns marthaförening:** Månadsmöte tisdag den 4.9 kl:13.00 i Villa Carita. Välkomna!

■ **Oratoriekören:** Höstens första övning på måndag 3.9 kl. 19.00 i Margarethagården. Tidigare och nya sångare önskas välkomna.

■ **Rädda barnen/Öppna förskolan:** Rädda barnens verksamhet för föräldrar och barn Öppna förskolan inleder höstterminen den 3 september kl. 9.30-12.30. Lika som tidigare hålls verksamheten inomhus i "Lyktan" (bakom Missionskyrkan på Stora-tan) tisdagar - torsdagar. Måndagar och fredagar är verksamheten ute i Hindersböle lekpark (på Ljungvägen). Ingen förhandsanmälan behövs. För

mer info ring Gunilla, 0457 342 16 72.

■ **Spelevinkarna:** Övningarna börjar måndag 3.9 kl. 19.00 i Björnsby skola.

■ **Veteranbilsägare:** Veteranbils-träff på söndag den 2.9. Start kl: 14 vid Bilmacken i Mariehamn.

■ **ÅBSK:** Utställningsträning söndag 9.9 kl.16.00 på plan i Torp. Vid frågor ring Gudrun 38 3 25 eller 0457-34 31 490.

■ **Ålands dansförening:** Barndanskurs 3.9-15.10 måndagar kl 17-18, 5-8 år, nybörjare och fortsättningskurs. Lärare och anmälan Isabell Mattsson tel 15 887, e-pist isabellmattsson@hotmail.com.

■ **Ålands dragspelsklubb:** Spelövningarna börjar den 11.9 kl: 18.30 i Källbo skola i Godby.

■ **Ålands marthadistrikts hemslöjdssektion:** Möte måndag 10.9 kl. 11.00 på kansliet.

Felix 4 år och Robin 3 år, har fått en lillasyster som skall heta Sarah. Hon föddes den 24 augusti och vägde 3.450 gram och var 50 cm lång. Familjen bodde tidigare på Åland, men är numera bosatt i Helsingfors. Lyckliga föräldrar är Nadja Wickholm och Niko Salminen. Foto: PRIVAT

Ta reda på fakta om vännerna

Fråga: Mina föräldrar pratar illa om mina kompisar, de tycker inte om mitt val av vänner.

Rådvill Tonåring

Svar: Du sätter tummen på en känslig punkt. Jag tror att många känner igen sig i den här frågan, både föräldrar och barn. Hur mycket har man, som förälder, rätt att bestämma över sina barns val av vänner? Här kommer vi, obönhörligen in på våra egna värderingar, fördomar, erfarenheter och många gånger okunskap och prioritering.

Gruppträck

Vad vi väl alla tonårsföräldrar är rädda för är att just vår lilla skyddsling skall hamna i "fel gäng". Vi skyller mycket på gänget och gruppträck, om det går på tok. Det skrivs nästan dagligen i våra lokaltidningar någonting om knark, alkohol eller tobak. Klart att man blir rädd.

Sedan kan man som förälder reagera åt det andra hållet också. Man låtsas att det regnar, man är väldigt upptagen hela tiden och har egentligen ingen koll på sin tonåring, för att man inte vågar. Jag tycker att om man har koll på var ens tonåring eller barn, håller hus, om man pratar med deras vänner och dem, låter dem vara hemma hos sig, äter middag tillsammans med dem och pratar med deras föräldrar, om man hämtar hem dem eller ordnar samkörning till

olika aktiviteter (hobbyer, filmkvällar, partyn och annat), så har man faktiskt bra koll över vad som sker runt omkring sig. Man behöver inte oroa sig så mycket, och inte prata illa heller, för det sårar.

Bedöma

Jag tycker inte att det är rätt av föräldrar att döma ut sina barns kompisar utan att veta något om dem. Jag tycker att man behöver skaffa sig lite fakta först. Jag frågar, kanske inte direkt av kompisarna alla gånger, om jag undrar. Vad gör hon/han, vem är föräldrar eller vad man nu vill veta. Om jag hämtar hem barn från någon brukar jag gå in och prata med föräldern om lite ditt och datt, åtminstone säga hej och fråga om allt gått bra. Då får vi föräldrar genast en bild av

varandra. Sedan kanske tonåringen visar sig vara klokare än föräldern, men det är en annan sak.

Regler

Samtidigt tycker jag att man skall försöka prata med sitt barn om det visar sig att barnet i fråga faktiskt har hamnat in i ett gäng där man vet att det förekommer droger och/eller alkohol. Man har som förälder skyldighet och rätt att förhindra sitt barn under 18 år att dricka alkohol. Att det är lätt säger jag inte.

Utegångsförbud, stränga förhållningsregler om tider när de skall vara hemma samt konsekventa regler är bra. Kommer de inte hem får man lov att hämta dem. Man behöver inte göra det så många gånger. Man behöver diskutera med sin tonåring och komma överens om regler. Man behöver också straffa om regler inte följs.

Diskutera med tonåringen då hon/han är mottaglig. Inte då de är på sitt värsta humör. Förbjuder man dem att vara med kompisar de valt, träffar de dem ändå. Uppfinningsrikedomen, att manipulera föräldrar och att kringgå regler med gloria, är enorm.

Klädstil

Det är lätt att bedöma folk utifrån hur de ser ut. Man tror att man vet hur folk är bara genom att se på deras klädstil och utseende. Jag själv gör ibland ett försök att vara "lite mera dam", ni vet, sådär med snygga scarves, handskar och

olika handväskor. Jag är dam en tid tills jag blir nervös och obekväm av det och så åker jeansen och linnena fram igen. Själva Tina blir inte anorlunda för att jag har olika klädstil. Jag tycker likadant om världen ändå.

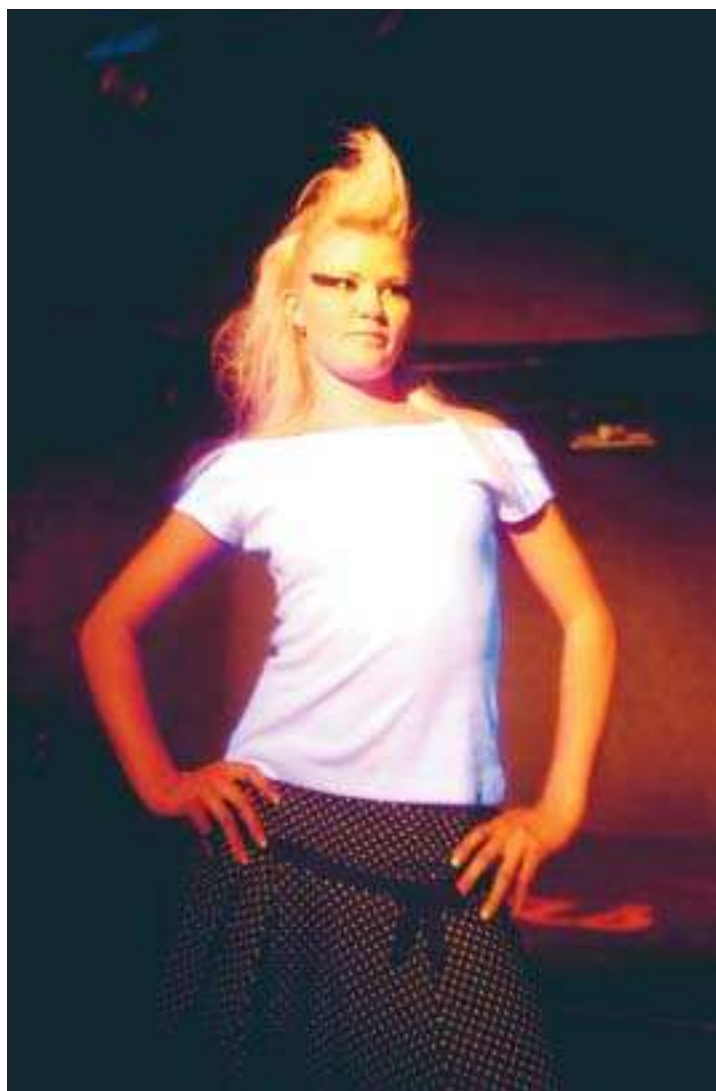
Som tonåring provar man på det mesta i klädväg, inte alla, men många. Man söker en identitet och inte sällan experimenteras en egen stil fram. Det är ingenting som säger att ett barn med utpräglad punkstil skulle vara sämre i skolan eller mera ouppfostrad än ett barn med en typiskt idrottsinspirerad klädsel.

Många har en medveten eller omedveten idol, en förebild. Man testar, går till skolan, får höra bra, dåliga eller inga kommentarer och så testar man igen. Hårfärgen varierar mycket just nu bland kompisar här hemma. Från blått förra veckan till platina-blont denna vecka.

Min erfarenhet

Här experimenteras för fullt, säkert och osäkert. Vi har skejtare, musiker, bohemer, pippinetta, glamrockare, punkare, idrottare, hippies och glamourare. Håren växer och klipps av, det färgas, kammars, lockas, våfflas, lagas tofsar och sprejas. Fästmannen får snällt hänga med, för hans garderob används flitigt den också. Två-åringen vet inte riktigt om han är pojke eller flicka, för han har tofsar i håret han med ibland och nagellack.

Vi har, faktiskt, låtit våra barn klä sig som de har velat.

Udda stil. Vilken frisyrt din tonårings vänner har behöver inte alls vittna om hurdana de egentligen är. Tina påminner att man inte bör döma dem utan att ta reda på fakta. Elin Lindqvist på bilden har inget med artikeln att göra, men hennes hår får representera tonåringarnas ibland udda stil. Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

Jag klämde in dottern i en för liten amerikansk skapelse med puffärmor då hon var 7 månader gammal. Hon skulle ju vara fin till midsommar..Jag fick klippa ut henne ut dressen och efter det har hon kört sitt "eget race" vad gäller kläder

och vi är väldigt stolta över henne just så som hon är.

Så jag tycker att man skall vara försiktig med vad man säger högt om sina barns vänner. Tycka kan vi alltid, men ta reda på fakta först.

Tina

1 JUNI - 31 OKTOBER

ONSDAG 5 SEPTEMBER KL 10.00
SISTA INLÄMNINGSDAG FÖR GÄDDOR FISKADE I AUGUSTI

ÅLANDS LÄNGSTA FISKETÄVLING

PÅ GÄDDA

TÄVLINGSREGLER

1. Tävligen startar 1 juni och pågår till 31 oktober 2007.
2. Tävligen omfattar endast gädda fångad genom spinnfiske på åländska fiskevatten, i enlighet med gällande lag och andra bestämmelser samt god fiskesed.
3. Tävligen är indelad i två kategorier:
 - Seniorer, personer som är 15 år och äldre
 - Juniorer, personer som är 14 år och yngre.
4. Blanketter för deltagaruppgifter finns att hämta vid **Nya Åland, Sunes Jakt och Fritid, Jakt- och fiskebutiken Äventyret, Fiskarboden** eller på **Nya Ålands hemsida www.nyan.ax**.
5. I slutet av varje månad koras en månadsvinnare i respektive kategori, detta är den person som fångat den

längsta gäddan under föregående månad. Efter tävlingens slut kommer totalsegrare, dvs. den person i respektive kategori som fångat den längsta gäddan under hela tävlingsperioden att koras.

För att delta krävs:

- Fotografi av gäddan tillsammans med ett exemplar av Nya Åland daterat så nära fångstdatumet som möjligt
- Gäddans längd
- Fiskarens namn
- Fångstdatum
- Fångstplats (minst kommun och by)
- Bete
- Ange gärna även gäddans vikt, men det är längden som resultatet baseras på!
- Uppgifternas riktighet skall bestyrkas av ytterligare en myndig person.

MÅNADSPRISER
bestående av fina
dragpaket
värde ca 30 €

HUVUDVINST SENIOR:

Lowrance ekolod värde 375€

från **Fiskarboden**

HUVUDVINST JUNIOR:

Mobiltelefon värde 350€ från **Sonera Piste**

TÄVLINGSREGLER, RESULTAT, BILDER m.m. se www.nyan.ax

I samarbete med:

Jakt- och
fiskebutiken
Äventyret Ab

SUNES
Jakt & Fritid

Nya Åland
☆☆☆☆

ECKERÖ LINJEN
LOWRANCE

Skogsföretag laddar upp inför höstrushen

Nya tag inom skogsbruket

En positiv framtidstro finns inom skogsbruket. Under året har priserna som skogsägarna får vid försäljning stigit med upp till 30 procent.

Men även skogen som alternativ energikälla intresserade många då Rundbergs höll skogsenergidag med maskindemonstrationer.

Det flisades, klipptes, röjdes, gallrades och lastades i Lemland Granboda då skogsföretaget Carl Rundberg ordnade skogsenergidag i torsdags.

Cirka 150 skogsägare besökte dagen, en av dem är **Allan Hambrudd** från Jomala Torp.

– Jag är nog mest intresserad av energiskogsbiten, hur man kan ta tillvara ungskogen och få ekonomi i det. Jag har värmt upp hemma med flis i flera år men man vill ju ha det gjort så lindrigt som möjligt, säger han.

Allan Hambrudd var speciellt nyfiken på den relativt nya metoden att klippa, istället för såga, ungskog med en skördare.

– Nu har jag sett demonstrationen av maskinen. Man vill ju inte släppa ut den i skogen utan att veta vad det blir, säger han, och konstaterar att han kanske vågar det nu, åtminstone på ett mindre skogsområde.

Trissade priser

Tidvis öste regnet ner över Granboda, men vd **Bjarne Blomster** verkade ändå nöjd under sitt paraply.

– Det kommer att bli full fart i skogarna i höst när priserna stigit, så vi försöker skaffa resurser både på personal- och maskinsidan, säger han.

Målsättningen är att årligen avverka 208.000 kubikmeter ur de åländska skogarna. I år räknar man med att nå målet, ifjol kom man upp till cirka 173.000 kubik.

– Det finns ingen risk för överavverkning i de åländska skogarna heller, för det har ju tagits ut mindre hittills, säger Bjarne Blomster.

Han förklarar att det främst är de ryska planerna på höga

Intresserad av flis. Skogsägaren Allan Hambrudd värmer sitt hus med flis och var speciellt intresserad av energiskogshandling.

Ser framåt.

Det ser positivt ut för skogsbranschen nu, enligt vd Bjarne Blomster.

Ny vd. Jan Stenlund tar över som vd i Rundbergs efter årsskiftet.

exporttullar på virke som trissat upp virkespriserna. Den finländska skogsindustrin är till stor del beroende av import från Ryssland. Priset på till exempel sågtimmer av tall och gran ligger nu på mellan 42 och 62 euro per kubikmeter.

Betalar för grenar

Skogsdagen ville även lägga fokus på biobränsle.

– I och med att den nya bioenergipannan tas i bruk i Mariehamn i januari så kommer vi att betala även för GROTFlis, säger Bjarne Blomster, och förklarar att förkortningen står för grenar, rötter och toppar.

Blomster påpekar åter behovet av ett energistöd från landskapet, motsvarande det system som finns i riket där ett

stöd på sju euro per kubik energivirke betalas ut.

– Det går inte att få ekonomi i det utan stöd, säger han.

Ny vd på plats

Även **Jan Stenlund**, som tar över som ny vd vid Rundbergs vid årsskiftet efter Bjarne Blomster, var på plats under bioenergidagen.

– Det känns alltid stimulerande att kunna erbjuda skogsägarna högre virkespriser, säger han.

Under dagen har han dock mest diskuterat maskiner och olika teknik för hur energivirket transporteras ur skogen

– Det ligger ju i tiden med bioenergi också, säger han.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Mycket jobb. Lukas Lundström demonstrerar en skördare med klippaggregat, en maskin som funnits cirka två år på Åland. – Den är bra eftersom den kan användas i skog som är för liten för att gallra men för grov för att röja, säger han, och berättar att maskinen används flitigt hela sommaren.

Hu, vilken överlevare!

”Mördarmaneten” klarar det mesta – förökar sig snabbt

Den amerikanska kammaneten, som hittats i stora mängder söder om Åland, är en baddare på att överleva och föröka sig.

Redan på måndag ska forskarna undersöka maneten närmare.

Många forskare från både Finland och Sverige deltar i havsforskningsinstitutets nya expedition med fartyget Aranda. Forskarna, som åker på måndag, ska med hjälp av fångstprov försöka reda ut vilken effekt kammaneten kan komma att ha på djurlivet i

Östersjön. Resan pågår ett par veckor, rapporterar FNB.

Läget är allt annat än ljus: kammaneten finns i stora mängder och risken för att de ska förgöra bestånden av främst strömming och vassbuk är, som Nya Åland tidigare berättat, stor. Vad värre är – de flesta kammaneter upptäcktes i just de största strömmingsfångsterna.

Maiju Lehtiniemi, forskare vid havsforskningsinstitutet, tycker att det var ”en riktigt dålig nyhet” att kammaneter hittats i Östersjön, och att de

är så många.

– Skrämmande, säger hon.

Snabb förökning

Det går i ett huj när kammaneterna förökar sig.

■ De är samkönade och kan befrukta sina egna ägg.

■ En enda manet bedructar upp till tusentals ägg varje dag.

■ De kan föröka sig genom delning – en fjärdedels manet blir en hel på nolltid.

■ Om vattnet är varmt och näringsrikt tar det bara några dagar för maneten att växa till sin fulla storlek på cirka 10 cm.

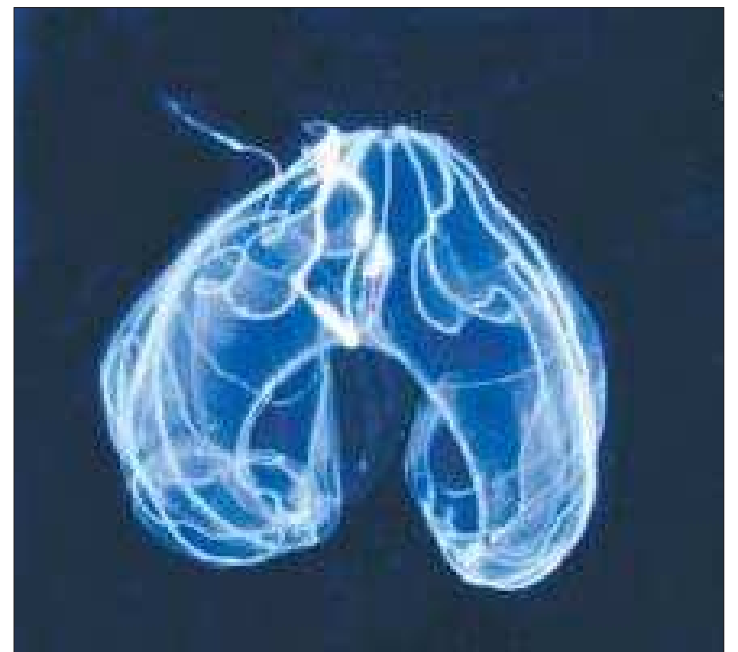
■ De kan försöka sig redan på larvstadiet.

■ De klarar sig i vattentemperaturer mellan 4 och 32 grader och en salthalt på 3-39 promille.

Kammaneten jagar med hjälp av flimmerhår, tentakler. alla mikroorganismer som simmar förbi fastnar. En manet som är mindre än en millimeter kan fånga en vuxen, dubbelt större hoppräta.

De första amerikanska kammaneterna upptäcktes i Östersjön förra hösten.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Blir många. Den amerikanska kammaneten är en hejare på att föröka sig. Den är till och med bättre rustad för det än mördarnigeln!

Ella Grüssner Cromwell-Morgan
Epost: redaktion@nyan.ax

vin & mat

Det är kanske inte läge att knäcka sin vällagrade Barolo på efterfesten och inte heller så snällt att slänga fram en Huttunen på tetra när svärföräldrarna kommer på besök...

ELLA GRÜSSNER CROMWELL-MORGAN

Rätt dryck till rätt rätt inte alltid rätt

Jag brukar alltid säga att det är tillfället som bestämmer drycken. Det är kanske inte läge att knäcka sin vällagrade Barolo på efterfesten och inte heller så snällt att slänga fram en Huttunen på tetra när svärföräldrarna kommer på besök, bara för att gubben på tetrans framsida är svärfar upp i dan. På stranden i sommarhetans grepp är det nog en lätt och frisk limedoftande Riesling från Nya Världen som bättre kompletterar sanden mellan tårna än en petroleumtung Riesling Grand Cru från Alsace. Har man spenderat timmar i köket med att skapa en fulländad matkreation är det väl läge att äntligen korka upp den där dammiga Bourgognen från bröllopsdagen för tolv år sedan, men att dricka den i brist på annat till Billy's mikropizza är kanske inte lika lyckat.

Men för några dagar sedan fick jag uppleva undantaget som bekräftar regeln. Jag och min lilla familj åkte nattbåten till Helsingfors för att sedan bila upp till Vasa där jag fått den stora äran att medverka i Strömsös fina matprogram. Vår lilla son på 15 månader somnade lugnt i bilen på väg till färjan och planen var att försiktigt lyfta över honom till hytten utan att han skulle vakna. Mitt på bullrande överbelyst bildäck vaknar han dock, och av blicken att döma trodde han nog att hans sista stund var kommen. Skräcken satt i hela natten och vi fick turvis vagga honom till ro. Många timmar och ännu fler påsar under ögonen senare satte vi oss i Food Gardens frukostmatsal. Och där, med svajande trötthet i kropp och själ fick jag en oväntad smakupplevelse. Het havregrynsgröt, lingonsylt och ett glas skimrande halvtorr Champagne (ok, det var en Cava, men ändå). Det var som att vrida upp fjädern på en gammal speldosa och se livsandarna återvända med piruettdans där ute på vattenytan i Helsingfors skärgård.

FRÅGA ELLA: Hur håller du koll på vad som händer i vinvärlden?

■ En stadig grund fick jag från Restaurangakademiens sommelierutbildning, och sedan gäller det att ständigt följa med vad som händer genom att läsa uppdaterad vinlitteratur, artiklar i branschtidningar och på internet, ta del av informativa utskick samt besöka vinmässor och vingårdar med mera. Man blir aldrig fullärd!

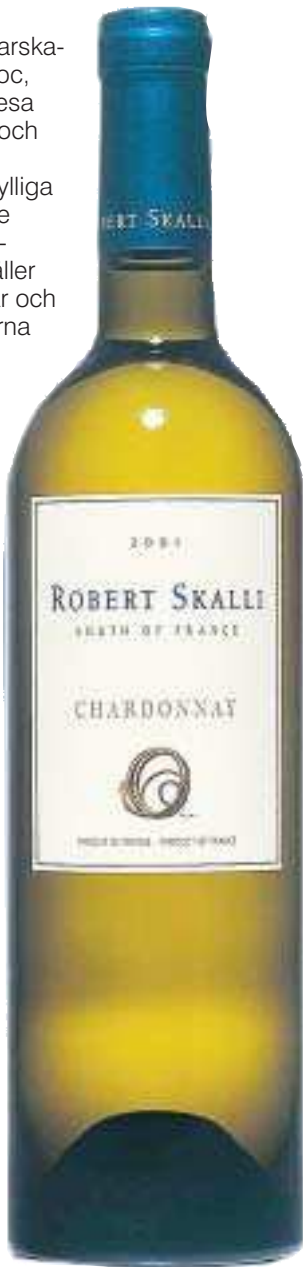
Lantlig fransman möter ståtlig chilenaar

Nämen! Jag har ju varit där! tänkte jag när jag upptäckte flaskorna på hyllan. Jag har strosat runt exakt dessa Languedoc-rankor som sedan producerat vin som jag nu kan köpa här på vår lilla röda färja som kryssar mellan Mariehamn och Kapellskär. Skallis Syrah höll inte riktigt måttet enligt min smak, men hans Chardonnay gjorde det.

Veckans vita/Robert Skalli Chardonnay

Robert Skalli var bara fjorton år när hans far Francis, som startade vinföretaget, dog i en flygplanskrasch 1964. Tio år senare tog han över ledarskapet för vinfirman som nu har vingårdar i Languedoc, Rhône-dalen, Korsika och Kalifornien. På min vinresa i södra Frankrike fick jag prova många av Skallis och hans medproducenters viner. I sortimentet fanns både lättglömda kärva lantviner och storfruktiga fylliga aromkungar. Det här vinet hör till kategorin "Vin de Pays" - lantvin - men ett behagligt och prisvärt sådant. Lantvinsproducenter har större frihet vad gäller skördeuttag, druvsorter, växtplats, mustjusteringar och så vidare, men detta behöver inte betyda att vinerna för den skull är blaskiga och ointressanta. Stora satsningar görs i just denna kategori. Vinerierna moderniseras och fräschas upp, vinetiketterna görs mer kundvänliga med mer information om druvsorter och lagringar, och vinmakarna hämtar inspiration från Nya Världens lyckade vinsatsningar.

I det här Chardonnayvinet trängs päron- och gula äppelaromer med mandelmassetoner, och den lätta ekfatslagringen ger sig till känna genom en kryddig doft av gammaldags vaniljglass. Det finns också en havssälta i doften som ger mig minnesbilder från de stora ostronodlingarna vi besökte på Medelhavskusten i Languedoc. Vinets lättsamma frukt och bedarrande syra gör det mycket användbart som måltidsdryck. Det passar till det mesta och bråkar inte med smaklökarna.

Vin: Robert Skalli Chardonnay 2004
Druvsort: 100 % Chardonnay
Alkoholhalt: 13 %
Producent/Vingård: Skalli Family
Ursprung/klassificering: Vin de Pays D'Oc, Languedoc Frankrike
Lagring: 6 månader på franska ekfat
Förslutning: Naturkork
Hållbarhet: Drink nu
Serveringstemperatur: Runt 11-12 grader
Pris: 8,50 €
Inköpsställe: Viking Line

En riktig vinnjutare som jag träffade på Alko tipsade mig om dagens röda vin. Han hade till och med besökt den chilenska vingården som producerar denna delikat Cabernet Sauvignon.

Vinet är inte helt billigt, men klass - det har det.

Veckans röda/Montes Alpha Cabernet Sauvignon

Fyra väletablerade vinpampar i Chile tog 1988 ett lyckat beslut om att samla sina kunskaper och erfarenheter och starta ett vinföretag med målet att producera viner av högsta kvalitet. Ingen småsnålhet skulle göra krokben för deras viners frammarsch ut på den svåråtkomliga internationella vinmarknaden. Toppdruvor fick mogna på bästa tänkbara växtplatser för att sedan vinifieras i moderna, rena vinerier fyllda med den senaste utrustningen. När de lanserade sin första årgång Cabernet Sauvignon skrällde det till rejält i nationell och internationell vinpress. Medaljer och utmärkelser strömmade in i företaget och efterfrågan ökade med raketfart. Kvartetten visar fortfarande framfötterna i internationella sammanhang, och kvalitetsinvesteringar pågår ständigt.

"From Chile with Pride" står det att läsa på etiketten och jag tycker först att det låter lite kaxigt - det är bäst att innehållet bevisar att påståendet är befogat. Färgen på vinet är skolboksexemplariskt och förföriskt purpuröd. Doften levererar en välknuten matta av mocka, cigarrök och salmiak. Den mogna mjuka bärigheten ligger elegant på sin plats som servetten i en stilig kavajficka. Hela vinupplevelsen är stillig. Harmoni råder i vinet och de utrymmeskrävande tanninerna man förväntar sig i ett Cabernet-vin ligger här mera som en pyrande och värmande glöd i munnen. Det här vinet ska luftdekanteras och sedan avnjutas i en stillsam och stressfri miljö med omsorgsfullt tillredd mat. Vänta tills ett sådant tillfälle dyker upp, för det här vinet håller måttet i många år i en vältempererad miljö.

Vin: Montes Alpha Cabernet Sauvignon 2004
Druvsort: Cabernet Sauvignon 90 %, Merlot 10 %
Alkoholhalt: 14 %
Producent/Vingård: Montes
Ursprung/klassificering: Colchagua Valley, Chile
Lagring: 12 månader på franska ekfat
Förslutning: Naturkork
Hållbarhet: Drink nu eller spara 6-7 år
Serveringstemperatur: Runt 18-19 grader
Pris: 15,97 €
Artikelnummer på Alko: 445487

GÄSTKOCKEN ÅSA DARBY

Ta en nyfångad abborre, fjällad, ta ur den och fyll den med smör som du klämt lite citron, en skvätt worchestershiresås, salt, vitpeppar, hackad dill och persilja över och blanda ihop allt efter tycke och smak.

Lägg fisken på en ugnsplåt, 200 C° i cirka femton minuter eller längre beroende på hur tjock och fet abborren är och om den har sällskap.

Ta ur ugnen och låt ligga med folie och en kökshandduk över så den får gona sig lite medan du kokar klart blå

Till det vita

kongo-potatis. Jo, lite släpärter kan vara gott till, dom kan sällskapa med potatisen i slutskedet av kokning.

en. Vill man kan man vika in varje fisk i bakplåtspapper som ett litet paket och servera så på tallriken, då blir det riktigt saftigt!

Ta en lammstek på 2,5 kg, späcka den med vitlök, gnugga in den med salt och vitpeppar samt olivolja, en aning mild sojasås och en rejäl skvätt rödvin, gärna någon chilensk broder, låt den ligga i en stekpåse och bli riktigt rums-tempererad medan du lagar något annat eller vad du gör.

Ställ in den i ugnen, 150C° i cirka tre timmar (eller tills du känner att köttet är loss från benet), ta en skål av den kokta potatisen som

Till det röda

blev över sedan i går, skär den i riktigt grova skivor och stek i olivolja med en dutt smör, tillsammans med klyftad gul lök i anseelig mängd. Lägg på så mycket Roquefortost du tycker att du vill eller någon annan kraftfull ost du gillar och ge det en skjuts i ugnen innan du serverar.

Slanta morötter, stek i smör, salta och strö på en aning demerarasocker samt hackad persilja. Låt det hela bli klart under lock medan någon dukar.

Störst är inte alltid bäst

Nya Åland
☆☆☆

Ugnshästar för alla tillfällen

Tyndet

Öppet: Vard. 9.30-17.30
Tors. 9.30-19 Lör. 10-14

Anna Björkroos

Epost: kultur@nyan.ax
Telefon: 528 467

kultur

” Bildning är en bra sak, men man bör komma ihåg emellanåt att ingenting som är värt att veta kan läras ut.

OSCAR WILDE

48.000 satsas på gränsöverskridning

Förenar skärgården genom kultur

Nu startar projektet Skärgårdskultur – en resurs för regionidentitet och lokal ekonomi.

– Projektet ska främja gränsöverskridande verksamhet och hjälpa de nätverk som redan finns, till exempel körer och inom bildkonsten, säger samarbetschef Martin Öhman.

Som förberedelse för nästa stora EU-program, Central Baltic-programmet, har Nordiska ministerrådets skärgårdssamarbetet initierat det tio månader långa projektet Skärgårdskultur.

Projektet går ut på att upprätthålla de nätverk och samarbeten som hittills uppnåtts genom olika projekt i de tre skärgårdsregionerna Stockholm-Åland-Åbo, samt komma fram till vad man vill jobba med inom den kommande programperioden.

Ting i Korpo

Rent konkret startar man arbetet med ett så kallat Kulturing. Förra året hölls tinget i Eckerö men i år planerar man att träffas den 12-14 oktober i Skärgårdscntret vid Korpo ström.

Till tinget har kulturarbetare, som verkar inom olika områden, bjudits in från alla tre skärgårdsregioner. Man väntar cirka 50 deltagare som ska få uppleva kultur, till exempel uppträder Våra skärgårdars kör med deltagande

sångare från Kökar. Men man ska även diskutera sig fram till vad man vill ha för projekt i framtiden.

– Vi lever ju i en EU-värld så detta är bästa sättet att verka. Den här hösten avslutas många av projekten, som till exempel BUS-projektet, så nu gäller det att få fram resurser för att hålla kontakter vid liv, säger Martin Öhman.

Unga vill fortsätta

Agneta Österman, som representerar den svenska skärgården i projektets styrgrupp, har jobbat mycket med BUS-projektet, Barnens & Ungdomarnas Skärgård. Genom projektet har ungdomar från de tre olika skärgårdsregionerna träffats.

– De är faktiskt rätt molokna nu när de lärt känna varandra och så får höra att det är slut. Så nu har vi i styrgruppen pratat om att även bjuda in ungdomar som deltagare i kulturinget och även på andra sätt hitta resurser för årliga ungdomsträffar, säger Agneta Österman.

Möten på fältet

Den senaste tiden har projektledare Anna Sundblom rest runt i de olika skärgårdarna tillsammans med Martin Öhman för att ta reda på vad folk vill ha för innehåll i projektet.

– Det viktigaste är att få idéer och träffa folk ute på fältet, säger Anna Sundblom.

Styr EU-projekt. Styrgruppen för projektet Skärgårdskultur har haft sitt första möte i Mariehamn. Gruppen består av, i främre raden från vänster, Agneta Österman från svenska skärgårdens intresseföreningars kontaktorganisation, åländska projektledaren Anna Sundblom, Eva Maria Mansnerus från Föglö samt stående från vänster Richard Johansson, projektet Scandinavian Islands, Bosse Östergren, Våra skärgårdars kör och Våra skärgårdars konstgille, och Martin Öhman, samarbetschef för Nordiska ministerrådets skärgårdssamarbete.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Nya möjligheter

När den nya programperioden startar kommer även delar av Estland och Lettland att ingå i den berörda regionen. Det betyder ökad kon-

kurrens om bidragspengarna men samtidigt även ökade möjligheter till samarbete med nya länder.

– Olika projekt kan ju också samarbeta med varandra. Hur

kunde till exempel turism och kultur dra mer nytta av varandra?, säger Richard Johansson från projektet Scandinavian Islands.

Projektet Skärgårdskultur

genomförs med medel från Nordiska ministerrådets skärgårdssamarbete och Svenska kulturfonden.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax

INTRESSERAD AV FOTOGRAFERING?

Vi söker personal till samtliga kommuner på Åland som skall hjälpa oss med fotografering

Du behöver ha tillgång till bil och/eller båt. God lokalkännedom är en fördel i arbetet.

Tidigare erfarenhet av fotografering är inte nödvändigt eftersom vi har utrustning och utbildar dig.

Ring Britt-Marie
Tel. 018-32037 eller 050 436 8000

Bomarsundsföremål värderas i tv

I nästa avsnitt av tv-programmet Finländsk antikrunda uppmärksammas Bomarsund.

”Det är 150 år sedan bombardemanget av Bomarsund på Åland. I programmets an-

dra del värderas ålänningars gamla föremål.” skriver Yle i sin programtablå. Program-

met sänds i morgon, lördag den 1 september, i Finlands tv 1 klockan 18.15. (ab) □

Välkommen med i föreningen Önningebymuseets vänner r.f.

Betala medlemsavgiften om 15 euro till ÅAB 660100-1184332 så kommer medlemsbrev och -kort på posten.

Obs! Ange adress i giroets meddelandefält! För mer information ring Kjell 0405533804

KULTURHUSDEBATT

Tisdagen den 4.9.2007 kl 19.00 i Självstyrelsegårdens auditorium

Hur skall KK-huset få innehåll? Hur blir KK-huset ett centrum för åländsk kultur?

Debatten inleds av en panel. Medverkande: Ann-Louise Djupsund, Gun Carlson, Krister Norrgrann, Isa Hällström, Pekka Sonck, Pia Rothberg-Olofsson, Elzbieta Söderlund. Debattledare: Viveka Eriksson. Därefter fri diskussion.

KOM MED DIN ÅSIKT!
VÄLKOMMEN!

Kulturhusgruppen

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

EC
[easy]

Konsert i
MARIEPARK
Lördagen den 8 september
kl. 19

(Baren är öppen)
10€/ 5€ stud/pens
0-12 år gratis

FÖRKÖP:
ÅAB, Citykontoret
samt vid ingången 1 t före

ÅLANDSBANKEN
ECKERÖ LINJEN

Camilla Heidenberg med band

norden
Nordens Institut på Åland
www.nipa.ax

KONSTSAMFUNDET

SVENSKA KULTURFONDEN

Föreningen Konstsamfundet och Svenska kulturfonden lediganslår

”SPRÅKBADSSTIPENDIER” FÖR JOURNALISTER

Avsikten med de s.k. språkbadsstipendierna är att göra det möjligt för finlandssvenska journalister att under en period på 1-3 månader arbeta på en tidningsredaktion i Sverige, och för rikssvenska journalister att under samma villkor arbeta vid en finlandssvensk redaktion.

Ansökningar görs elektroniskt till Svenska kulturfonden, på adressen www.kulturfonden.fi. Där hittar du också mera information om stipendierna. Ansökningarna behandlas tre gånger per år.

Den första ansökningstiden går ut den 28.9.2007.

Stand-up går hem på Åland

Först ut vid Kulturfestivalen som ägde rum på Åland för tio år sedan var komikern Lasse Eriksson. – Blir fortsättningen lika bra blir ingen missnöjd, skrev Veronica Allberg efter att ha sett Erikssons show. Nya Åland har grävt i arkivet efter fler stå-uppare som besökt Åland genom åren. Det visar sig vara en hel hög.

Kulturfestivalen 1997 pågick mellan den 29 augusti-14 september. Först ut av alla artister vid festivalen var svenska stå-uppkomikern Lasse Eriksson.

Inför uppträdandet träffade Nya Ålands Patrik Dahlblom Eriksson för en intervju. Eriksson berättade då att han skulle läsa lokaltidningarna som förberedelse, för att se om han kunde hitta något bra stand up-ämne. – Sedan anpassar jag mig efter publiken – hur gamla är dom? Förstår dom svenska? Är dom normalbegåvade? sade Eriksson och lovade att han inte skulle driva med den åländska publiken. – Jag är mer intresserad av samhällsfrågor... men det låter väl tråkigt? Efter Erikssons uppträdande på Alvas kunde Nya Ålands utsände Veronica Allberg berätta att ett hundratal personer hade kommit för att se showen. De fick höra Eriksson dra det obligatoriska skämtet om att ingenting händer på Åland. Han påpekade att det inte ens stod något av värde i dagstidningarna och han funderade på varför arrangörerna över huvudtaget hade

Skojade 1997. Lasse Eriksson skämtade på Kulturfestivalen på Alvas 1997.

bett honom komma. – Kanske de tycker att jag har något att tillföra ålänningarna? Kanske de tycker att jag är begåvad? Men jag insåg efter ett tag att de nog inte var kapabla att bedöma en sån sak, sade han. Eriksson drev också med den åländska sprithandeln, sin fru psykoterapeuten, de svenska politikerna, sex och kärlek och inte minst det då nya informationssamhället: Enligt Allberg lyckades han med inlevelse och en stor portion självironi charma publiken. – Erikssons show var en strålände inledning på kulturnatten. Är fortsättningen lika bra blir ingen missnöjd, skriver hon. Humor på krogarna Fortsättningen har varit lika bra. Sedan Eriksson gästade

Alvas 1997 har stå-uppartisterna avlöst varandra på löpande band. 1998 satsade Adlon stort på stå-upp komik. De bokade in Lasse Lindroth, Peter Wahlbeck och Lennie Norman. Wahlbeck tog det säkra kortet och skämtade om Ålands litenhet. – Ni ser inte alls lika ut, fast ni bor så isolerat här på Åland. Här skulle ju kunna förekomma inavel som i vissa småländska byar där alla ser nästan identiska ut... Nästa år, 1999, bjöd även Knorring in komikerna. Den här gången var det Johan Glans, Henrik Elmér och trollkarlen Martin som underhöll. Nya Ålands utsände Hanna Navier gillade Elmér och Glans men var inte lika imponerad av trollkarlen Martin.

– Även om man kunde skratta åt honom, stannade hans skämt vid fräcka kommentarer om människor han såg i publiken, skrev hon. Även i dag lever stå-upp komedin kvar på Åland och folk vallfärdar till Arken som numera är den krog som står för stå-uppen. De senaste åren har bland annat komikerna Magnus Betnér, Johan Glans, Mårten Andersson, Lena Frisk, Janne Westerlund och Thomas Järveheden uppträtt där. Och ingen verkar vilja ändra på det vinnande konceptet. Redan i höst kommer nya komiker till Åland, bland andra Pontus Enhörning.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Skojar 2007. Lennie Norman drog skämt på Marieparks scen vid Summer in 2007. Stand-up går fortfarande hem. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Consa-Print är dotterbolag till Nya Ålands Tidningsaktiebolag. Tryckeriets huvudsakliga verksamhet är tryckning av tidningen Nya Åland sex dagar i veckan. Detta i kombination med en effektiv tryckprocess medför att Consa-Print kan erbjuda tidningstryck till verkligt konkurrenskraftiga priser.

Consa-Print köpte förra året tidningen Västra Nylands tryckpress och byggde till den egna pressen, av märket Solna Distributor. Såväl tryckpress som pucksal är i mycket gott skick. Det innebär att tryckeriet erbjuder högklassigt fyrfärgstryck i formatet Berliner alternativt formatet halv-Berliner.

Consa-Print expanderar och anställer, på heltid, en

TRYCKKARE

Du jobbar söndag till fredag under två veckor och är därefter ledig en vecka. Din arbetstid är huvudsakligen förlagd kvällar och nätter då tidningen Nya Åland trycks. Du jobbar i ett litet och familjärt företag i nära samarbete med tidningen. Du bör ha utbildning på eller tidigare erfarenhet av rulloffset.

Om du har frågor om tjänsten kontakta tryckchef Ralf Stenius 0400 128 396. Ansökan skickar du senast den 15 september 2007 till

Consa-Print Ab
Norrböle
22100 Mariehamn
vd@nyan.ax

Digitaland

Dina sommarbilder med de rätta färgerna på kvalitets papper snabbt levererade och beställda så enkelt som möjligt med FrontWeb/ Express

Gör något extra av dina bästa bilder med FrontWeb/ Prefix

Skall du grattulera eller tacka någon, bekanta dig med FrontWeb/ Design

Vill du bli ägare av en ny Finnmaster Grandezza båt till nästa säsong bör du bestämma dej snarast för att den skall hinna tillverkas

Kontakta Peter för mer information

KEA-CENTER

Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

SOMMARGÄSTEN / Jack Mattsson, Helsingfors och Åland

Bra musikliv. Efter trettio år i Helsingfors är Jack Mattsson inte främmande för tanken på att flytta hem igen. – Åland betyder mer för mig i dag än det gjorde när jag bodde här och i dag finns det dessutom ett musikliv här som inte fanns då. Tiden får utvisa hur det blir.
Foto: JONAS EDSVIK

Brann för musiken — tills han nästan brann upp själv

Musik är inte längre allt i Jack Mattssons liv. En tid hade han fått så nog av musiken som jämt snurrade i hans huvud att han inte ens klarade av minsta lilla tonslinga – om det spelades musik på caféet han var på väg in på vände han på tröskeln.

Han har komponerat, arrangerat och dirigerat mängder av musik sedan 1970-talet. Men efter att i tjugofem år ha levt på, av och med musik dygnet runt, fick Jack Mattssons öron, sinne och kropp plötsligt nog.

– En morgon kom jag helt enkelt inte upp ur sängen. Det kändes som att det låg ett 300 kilos stenblock på bröstet, mina krafter var helt slut.

Det är tre år sedan och vägen tillbaka har varit lång och krokig, och än är den inte riktigt slut.

– Jag hade läst om utbrändhet och tänkte att ja ja, men det där händer aldrig mig. Så klart. Tji fick jag, säger han och ser allvarig och lite ledsen ut.

En vanlig dag i Jacks liv kunde börja tidigt på morgonen med en inspelning som höll på till fyra på eftermiddagen.

– Sen slängde man i sig lite mat, för det mesta ohälsosam snabbmat så klart. På kvällen kunde det vara föreställning på teatern och efter det var jag ofta tvungen att sätta mig ner och få ordning på alla arrangemang inför morgondagen. När jag sedan kröp ner under täcket långt in på småtimmarna var det inte så lätt att få tag på sömnen. Musiken fortsatte leva inom mig och snurra på i huvudet, det var omöjligt att stänga av den. Det är inte som en radio man bara kan knäppa av.

Jack sökte läkarhjälp och har mer eller mindre hållit sig borta från musikcirkusen, som han säger, sedan dess.

– Jag var så nerkörd att jag inte klarade av att höra en ton. Om jag gick in på café och det spelades musik gick jag genast ut. Det måste vara tyst, annars stod jag inte ut. Jag blev nästan lite folkskygg.

Depressionen som följde var avgrundsdjup, men i dag mår han bättre. Om än långt ifrån helt bra.

– Jag tar det långsamt. Det måste jag, det skulle vara jättedåligt att riskera att hamna i samma fälla igen. Det är ett surt äpple att tvingas tugga i sig, men det är priset jag betalar för det höga tempo jag höll under så många år. Ungefär som en svår, men egentligen inte oväntad baksmälla efter en intensiv fest.

Beatles brann upp

Men det är inte bara Jack själv som blivit utbränd – för trettio år sedan brann större delen av hans digra Beatles-samling upp i en lägenhetsbrand.

– Jag hade varit hemma på Åland en vecka och när jag kom tillbaka till min lägenhet möttes jag av en svartbränd dörr. Det var en rejäl chock. Jag kände inga av mina grannar så ingen hade kontaktat mig när det brann. Tack och lov hade man ändå känt lukten och larmat brandkåren innan någon hann komma till skada.

Det var en sonderfräkt kylskåpssladd som var upphovet till branden och den som gjorde sig skylldig till att hans stolthet, den omfattande samlingen med Beatles-skivor, brann upp.

– Det jag sörjer mest är väl min samling med julschiv, sådana där tunna plastsingelskivor som man inte kan köpa utan som endast fanclub-medlemmar fick. Riktiga rariteter. Jag har bara en kvar.

Efter branden kom samlandet lite av sig.

– Är det inte en gammal original-

skiva utan en nyutgåva typ "The Best of the Beatles" made in Thailand så går jag garanterat förbi den. Och John Lennons gamla tandborste för ett par tusen pund är jag heller inte intresserad av.

The Butlers (med u)

Intresset för sextitalets stora musikgudar har däremot inte avtagit med åren.

– När jag hörde "I Wanna Hold Your Hand" för första gången på Sveriges radio blev jag starkt berörd – som "fångad av en stormvind", säger han och ler brett.

Året var 1964 och sedan dess har Beatlarna varit något av husgudar hos Jack.

– Ju äldre jag blir, desto mer avskyr jag popmusik – men Beatles dör aldrig, inte för mig. De är lika viktiga i dag som då.

Intresset för idolerna var så stort att att han i början av 1980-talet bildade en egen popgrupp, The Butlers (eller "Dö Bultärs", som man sa på Åland), som spelade Beatles-musik.

– Vi imiterade helt enkelt våra idoler – vi hade till och med samma instrument, förstärkare, kläder, allt. Vi hade väldigt roligt tillsammans!

Svaret på frågan om de en gång så populära Butlarna kan tänkas återuppträda någon gång i framtiden, lämnar dessvärre ingen tjock tråd för fansen att klamra sig fast vid.

– Det ser jag nog inte så stora möjligheter till, vi är alla så utspridda i dag. Det var ju också det som i tiderna gjorde att vi tvingades sluta. Men, man ska aldrig säga aldrig – man vet aldrig hur landet ligger i framtiden.

Musikteater om Joel

Helt och hållet har inte Jack lagt musiken på hyllan. Tillsammans med författaren **Lars Huldén** håller han på med ett längre stycke om **Joel Pettersson**.

– Vi hade tänkt erbjuda musikdramat, eller operan, som öppningsnummer till invigningen av Alandica Kultur & Kongress. Librettot är färdigt och musiken har delvis tagit form, men intresset har verkat så svalt i maktens korridorer att jag för tillfället lagt komponerandet åt sidan.

– Man befärar att det skulle bli en alldeles för dyr produktion. Men det var "Katrina" också, och den talas det om än i dag.

Att besätta rollerna skulle enligt Jack inte vara svårt.

– Det finns fantastiskt duktiga sångare på Åland, det bevisade senast konserten ute på Andersudde. Det finns en enorm musikalisk kapacitet på Åland i dag, större än man hade vågat drömma om för några år sedan. Vi har en sångarkår i världsklass och det är något att vara stolt över.

– Och tänker man på det, så tror jag faktiskt att varendaste en av dem har en faktor gemensam – **Kaj-Gustaf Sandholm**. En fantastisk man som lämnat outplånliga spår på den åländska musikhimlen!

Det var just den sångarens man hade i åtanke för musikdramat/operan om Joel Pettersson.

– Vi får se hur det blir. Men jag skriver inte längre för skrivbordslådor.

Stolt över "Katrina"

På tal om musikteatern "Katrina", som visades tre somrar med premiär sommaren 1997, är det också det verk som Jack Mattsson i dag är mest stolt över.

– Jag är mycket glad över att ha fått vara delaktig i den produktionen. Förutom ensemblen som var helt otrolig med många utmärkta artister – flertalet dessutom från Åland – och en amatörcör som lät hur proffsig som helst, var ju publiken helt fan-

tastisk. Inte ens ösregn kunde hindra folk från att komma, trots att den inte spelades under tak. Den skulle förtjäna att sättas upp igen.

– Det låter kanske lite skrytigt, men jag är faktiskt väldigt stolt över den. Men det kanske man får vara utan att behöva skämmas?

Att välja ut det han är mindre stolt över tycker han är knepigare.

– Jag har ju gjort så mycket skräp under årens lopp, det är svårt att välja ut det allra värsta, säger han med ett litet skratt.

– Men vinnaren blir kanske ändå "Glädjens stad" som **Randolph Reymer** sjöng in. Han gjorde ett utmärkt jobb, men kompositionen är verkligen inte mycket att hurra för. Hör jag den på radion springer jag fort och knäpper av den!

Älskar dofter

Eftersom musik inte längre är allt i Jacks liv, finns det tid över för annat. En del av den ägnar han gärna böckerna och tidningarna på Richardsgatans bibliotek i Helsingfors.

– Där trivs jag verkligen! Jag kan sitta i timtal och läsa, i lugn och ro. Det blir allt möjligt – mycket filosofi, religion, språk, Dostojevskij, memoarer och sånt.

På sadeln till sin svarta 21-växlade Inera tillbringar han också gärna lediga stunder.

– Jag cyklar mycket, i Helsingfors kan man cykla hur långt som helst. Jag cyklar helst på naturvägar, i skogen, vid havet – frisk luft blåser bort damm och dofterna är underbara bara man kommer bort från centrum och storstadslukterna. Jag stannar ofta upp en stund på vägen och drar in friska dofter i lungorna – jag älskar dofter! Särskilt doften av hav – som den öbo man ju ändå är.

Bror Husell och Horst Frisch träffades efter 52 år

Gammalt foto visade vägen

Tysken Horst Frisch seglade tillsammans med ålänningen Bror Husell på kylfartyget Kallsö 1955. Sedan dess har de inte träffats – förrän i fredags. Ett gammalt foto ledde Horst in på rätt spår.

Bror Husell och Horst Frisch, som bor i Brunsbüttel i västra ändan av Kielkanalen i Tyskland, pratar som om de skulle träffas över en kaffekopp alla dagar.

I själva verket har det gått 52 år sedan de träffades senast. Inte heller har de hållit kontakt på något annat sätt sedan 1955 när de jobbade tillsammans.

– Jag visste inte att Horst var på väg förrän min son **Jhonny** ringde från rederikontoret på fredagsmorgonen. Jag kunde inte tro att det var sant, säger Bror.

Hittade fotografi

När Horst Frisch nyligen gick igenom gamla fotografier hittade han ett foto med tre glada ynglingar på. Den ena var han själv, den andra var en tysk kamrat och den tredje var Bror Husell. Fotot togs ombord på Kallsö i Hull.

Han visste att Bror hade ett rederi. Under sina många år som slussmästare i Kielkanalen hade han sett fartyg med bokstäverna BHC på skorstenen och antog – mycket riktigt – att det stod för Bror Husell Chartering.

– Så jag kontaktade en skeppsmäklare och frågade. Via internet kom jag sedan vidare. Jag väntade tills semestertrarna vr över och så tog jag bilen och åkte iväg, berättar Horst.

Väl framme i Mariehamn stegade han in på rederikontoret och visade fotot. Jhonny Husell kände igen fadern.

Horst Frisch pratar fortfa-

Salta gossar. Horst Frisch, 16 år, står längst till höger på fotot från 1955. Bror Husell, 23, står i mitten. Med hjälp av fotografiet hittade tysken sin åländska jobbarkompis från året på Kallsö. Längst till vänster står en annan tysk arbetskamrat.

rande bra svenska. Språket lärde han sig ombord på Kallsö där sex tyskar, sex svenskar och en åbobo jobbade tillsammans.

– Och jag lärde mig ganska bra tyska fast jag alltid har haft rätt så svårt för språk, berättar Bror.

Kallsö var **Gustaf Eriksons** första kylfartyg. Bror var 23 år och båtsman, Horst var nysst fyllda 16 år och jungman.

Det är roligt att lyssna när de kommer igång och minns. Blåbärsfrakterna, till exempel.

Blåbären var lastade i korgar som rymde några liter. Bären skeppades från Polen till England. Till hamnen i Polen fraktades de med järnväg.

Kallsö, som kunde kyla gods ner till 18 grader, fraktade smör, kött, höns och fisk. Behovet var stort i England under efterkrigsåren.

Fartyget gick långt upp i Themsen för att lossa lasten.

– Vi lossade mittemot Big Ben.

Klädköp ombord

Hamntiderna var korta och sjömännen jobbade mycket. Möjligheterna att spara pengar var stora.

Ja, utom när klädförsäljarna kom ombord i hamnarna och packade upp sina stora väskor.

– Byxorna som jag har på fotografiet måste jag ha köpt strax före. De har ju pressveck. Inte fick man till några såna ombord, säger Bror och tittar närmare på kortet.

– Och jag har ny skjorta. Den tog jag med hem till min bror och så köpte jag en ny nästa gång igen, minns Horst.

Efter tiden på Kallsö skildes deras vägar. Bror fortsatte på Korsö, ett annat GE-fartyg, och Horst seglade vidare på svenska och tyska fartyg. Bland annat fraktade han dynamit till Kina.

Horst har jobbat tillsammans med andra ålänningar än Bror, men de flesta är döda i dag. Bara en lever, **Calle Wahlbeck** i Mariehamn. Han kanske också får ett telefonsamtal – Horst Frisch stannar på Åland ända till den 12 september.

Text & foto: ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Många vill dryfta drogproblem

■ 65 personer har anmält sig till tvådagars evenemanget om drogförebyggande som Ålands nykterhetsförbund ordnar den 8-9 oktober.

Nykterhetsförbundet ordnar evenemanget, som går under temat ”Stärkt självkänsla - Mindre beroende?” tillsammans med bland andra Ålands landskapsregering, Fältarna, Fri Från Narko-

tika och Socialmissionen på Åland. Under dagarna tas medberoende, föräldrastöd, råd till anhöriga till missbrukare och hur man får bättre självkänsla upp.

Föreläsningar hålls av bland andra kyrkoherde **Jan-Erik Karlström**, ungdomsledare **Cita Nylund** och **Lena Nevander-Frström**, socionom och författare. (ml)

Våra beg. bilar just nu

OPEL CORSA 1,2 16V 3D	-01	51 000 km	8 900,-
CITROËN XSARA 1,8 BREAK STW	-99	188 000 km	7 700,-
MITSUBISHI LANCER 1,6 GLXI STW	-99	73 000 km	9 000,-
TOYOTA AVENSIS LINEA LUNA 1,8	-99	139 000 km	10 300,-
TOYOTA AYGO 1,0 3D	-06	4 700 km	10 500,-
PEUGEOT 406 2,0 STW BREAK	-99	105 000 km	11 900,-
TOYOTA AVENSIS 1,8 LINEA TERRA WAGON	-98	126 000 km	11 900,-
TOYOTA AVENSIS 1,8 PREMIER 5D LB	-00	80 000 km	13 900,-
BMW 320 I	-00	85 000 km	18 200,-
TOYOTA COROLLA 1,6 L. SOL WAGON	-06	7 500 km	22 100,-
MAZDA 6 2,0 4D	-04	36 000 km	23 200,-

berrolfs

Uppgårdsv. 14 • Tel 22 285, Öppet: vard. 8.30-16.30

Lördagsöppet 11-14

Historier. Horst Frisch och Bror Husell kom fort i berättartagen när de träffades efter 52 år. Minnena från året på Kallsö är många. Här är det korgarna med blåbär som avhandlas.

Marathon

Uthållig energi

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

liberalerna

Kandidater
Medlemmar
Sympatisörer

Hjärtligt välkomna på Centerns

valfestival
Valborg i Lemland lördag 8.9 kl 18

Anmälan senast 5.9 till centerns kansli, tel 25 360, 0457 524 4597, centern@lagtinget.ax

Centern

för Ålands bästa

Centerns valprogram, middag, vår politik – diskussion, underhållning och dans

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Luftföreningarna är inte de bästa i Peking.

PINGISSPELAREN J-O WALDNER FÖRBEREDER SIG FÖR OS 2008

Viktig poängmatch för IFK

FOTBOLL. För att lämna bottenkänningen bakom sig, är varje kommande match oerhört viktig för IFK Mariehamn.

På söndag väntar Viikingit på Wiklöf Holding Arena, en match som på pappret kan sluta i hemmalagets favör.

Utöver knäskadade målvakten **Antti Kuismala**, har tränaren **Pekka Lyyski** en relativt intakt trupp att tillgå.

– Det är ungefär som det ska vara bortsett från att både **Sandvärn (Erik)** och **Ahnström (Daniel)** är borta, säger han.

Laget har haft ett två veckor långt uppehåll på grund av landslags- och Europakvalmatcher.

– Det är aldrig bra med sådana här uppehåll, men å andra sidan har Viikingit haft ett längre än oss, och det kan vi kanske utnyttja. Det är bättre om alla spelat lika många matcher och så är det paus när det är paus. Det är så få ligaspelare som finns i landslaget att det inte hade stört en enda människa om vi hade spelat våra matcher.

Dock har IFK försökt vända ledigheten till sin fördel.

– Spelarna har behövt de här lediga helgerna och det har synts på intensiteten på träningarna.

Positiv känsla

Senast lagen möttes på Viikingits hemmaplan, slutade matchen 2–2.

– Vi hämtade upp underlä-

Tuff drabbning. Patrik Rikama och hans lagkamrater i IFK Mariehamn har tre viktiga poäng att hämta i matchen mot Viikingit på söndag. Bilden är från en tidigare match mot TPS. Foto: JONAS EDSVIK

ge två gånger och det blev en positiv känsla i och med det. Efter det har vårt spel fungerat bra.

Viikingit ligger på samma poäng som mariehamnslaget, men med en match mindre spelad. Lyyski tror att tre poäng kan inkasseras om IFK spelar på det kunnande och

den nivå laget har, men vågar ändå inte ta ut någon seger i förskott.

Full tilltro

Däremot har han full tilltro till reservmålvakten **Anders Överström** som med största sannolikhet axlar rollen mellan stolparna på söndag i kon-

kurens med nyförvärvet **Willis Ochieng**.

– Han har spelat jättebra i ligacupen och för IFFK hela året i de matcher jag sett, och laget litar också på honom. Killarna vet ju vad Anders har presterat på träning och i matcher, så inom laget finns en helt annan tillförlit än vad

det kanske finns hos en utomstående som inte sett honom så mycket.

Kuismalas bortfall är inget som tyngt laget alltför mycket under veckan.

– Det har säkert stört kon-

torspersonalen mer än laget.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Klar duo. Daniel Johansson (tv) förstärker IFK Mariehamn resten av säsongen medan Mohamed Bellahassan återfinns i IF Finströmskamraterna. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Anfallarna skrev på

FOTBOLL. Bägge anfallarna som testspelat för IFK Mariehamn är kontrakterade säsongen ut.

Det handlar om **Daniel Johansson** som, åtminstone tillfälligt, lämnar svenska division I-klubben Friska Viljor samt **Mohamed Bellahassan**. Johansson finns med i IFK:s truppen på söndag när laget möter Viikingit.

– Inte i startelvan eftersom han inte hinner till dagens (läs: torsdagens) träning, men åtminstone på bänken, säger tränaren **Pekka Lyyski**.

Till IFFK

Bellahassan förstärker dock farmarlaget IF Finströmskamraterna i lagets jakt på att

hålla sig kvar i division II.

– Vi vill ju att IFFK stannar kvar i tvåan, säger Lyyski och fortsätter:

– Han har en strålande spelteknik, han kan sätta upp tempo i matchen, har en fin speluppfattning och härlig bollteknik. Han är lite ung ännu, men har en stor förmåga och jag ser stor potential i honom.

Att det inte blir IFK för honom i höst beror dock inte bara på hans ålder.

– I IFK har jag redan tre spelare på den position han spelar i; **Justus Vajanne**, **Sasa Stevic** och **Peter Sjölund**. Därför vore det naturligt om han spelar i IFFK, men han ska träna med IFK i vilket fall som helst, säger **Pekka Lyyski**.

MALIN TILLSTRÖM

Kuismala borta en månad

Ersätts av kenyan

FOTBOLL. Efter magnetröntgen visar det sig att IFK Mariehamns förste-målvakt **Antti Kuismala** har en inre meniskskada.

Nu har IFK-ledningen värvat en 26-årig kenyan som ska lösa målvaktskrisen.

Antti Kuismala, 31, smällde sitt knä så pass illa i internmatchen i tisdags att han nu måste genomgå en titthålsoperation.

– Det innebär att han är borta en månad vilket i princip innebär resten av säsongen eftersom han ska komma tillbaka också, säger klubbdirektör **Peter Mattsson**.

– Om Anttis skada hade varit av den lindrigare sorten och han skulle kunna vara tillbaka inom kort skulle vi inte behöva ta in en ny målvakt, men eftersom situationen blev som den blev så beslutade vi att värva en målvakt till som vi nu har lyckats hitta på kort varsel under dagen.

I A-landslaget

IFK-ledningen hade inledningsvis två svenska målvakter på gång för en snabb övergång.

En månad. Antti Kuismala skadade menisken så illa att han blir borta omkring en månad. Men han kan läka sitt knä i lugn och ro, IFK har värvat en ersättare från Kenya. Foto: ERKKI SANTAMALA

– Den ena tackade nej sent i går (läs: torsdag) kväll och den andra i morse.

Till slut fick klubben napp. 26-årige **Willis Ochieng**, som mäter 185 centimeter och väger 81 kilo, är klar för IFK resten av säsongen.

– Han är med i Kenyas A-landslagstrupp, och har nu

spelat i Skellefteå FF, säger **Peter Mattsson**.

Det blir ändå med största sannolikhet reservmålvakten **Anders Överström** som vaktar målet i matchen mot Viikingit på söndag.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Krönikör tror på neutral Ålandsdräkt

FRIIDROTT. Vasabladets **Niklas Nyberg** beklagar sig i en sportkrönika över de utelivna finska framgångarna i det pågående friidrotts-VM i japanska Osaka. Som exempel nämner han den sydafrikanske OS-medaljören i diskus, **Frantz Kruger**, som nyligen blev finsk medborgare.

”Ta en sydafrikan av yttersta världsklass som säger sig vara i form, gör honom till finsk medborgare, skaffa honom alla rätt papper så att han får tävla, skicka iväg honom på VM och sätt till slut på honom en finländsk landslagsdress. Vad får du då? Jo, en flopp.”, skriver Nyberg.

Han skyller inte på Kruger, utan på den blåvita landslagsdressen. Han funderar på om inte ålänningarna kunde rycka ut: ”Så nästa gång en bra idrottare vill tävla för oss, ta reda på om han eller hon får tävla i någonslags neutral tävlingsdress. Kanske Åland har någon i gömman hemma hos herr **Wiklöf**? Kruger i en åländsk tävlingsdräkt hade kämpat om en medalj. Kruger i en finländsk blir likadan som de flesta andra som är här. Underpresterare.” (mt)

Datum fastställt i herrarnas korpfinal

FOTBOLL. Damettan och herrtvåan avslutades i en enkel serie utan slutspel där LIF Elit stod som slutsegrare i förstnämnda och LabyLabans Bästa i sistnämnda.

I herrettan däremot, har ett slutspel pågått under sensommaren. I semifinalen slog Strandsnäs Stål ut Fett med klara 3–0 medan TK Ripan gick segrande ur sin semifinal mot Ragazzi med 4–3 efter straffläggning. Det innebär att Strandsnäs och Ripan möter varandra i en renodlad final 15 september 18.00 på Backebergs sportfält.

– Lagen fick själva bestämma datum och valde, på grund av arbets- och skolförhinder, att skjuta upp matchen cirka två veckor. Samtidigt innebär detta att båda lagen kommer till start med bästa tänkbara spelarmaterial, rapporterar Ålands fotbollförbund. (mt)

Lindberg bra med i Moskva

SEGLING. Alandia Sailing Team med skepparen **Staffan Lindberg** tävlar just nu i grade 1-tävlingen Yava Trophy i Moskva. Det rör sig inte om en tourtävling, men ger chans till poäng på världsrangeringen i matchracing. På spel står dessutom en prispott på hela 80.000 dollar.

Efter första dagen vann Lindberg och hans besättning **Magnus Hansson**, **Carl-Johan Uckelstam** och **Robert Skarp** fyra seglingar och förlorade en i grundomgången. Under andra dagen lade AST till två segrar och ytterligare en förlust. Tävlingsarna pågår till söndag och totalt tolv lag gör upp om segern. (mt)

Driftingstall på besök under konbanekörning

MOTORSPORT. När den andra konbanekörningen för året går av stapeln i dag, finns ett stall på besök som visar upp den rykande sporten drifting.

För andra gången i år arrangerar Ålands motorklubb konbanekörning vid Mariehamns flygfält. Banan och upplägget är detsamma som de tidigare tävlingarna för att deltagarna lättare ska kunna pressa sina tider.

– Vi har inte ändrat något efter som det visat sig vara ett bra koncept. De som kört någon gång tidigare har en fördel av att banan ser likadan ut, eftersom vissa hade svårt att lära sig den efter första gången, säger arrangören **Rikard Järvinen** och tillägger:

– De flesta har gillat banan och vi hade lite tur som fick den så bra och varierande från början.

Han räknar med att många bilar finns med i startfältet och hoppas också att damsidan utökas med fler än de

Samma bana. Konbanekörningen går runt samma bana som de två tidigare gångerna tävlingen arrangerats vid Mariehamns flygfält. Foto: JONAS EDSVIK

två, tre som brukar delta.

– Det finns tjejer som kör som biltjuvar också, säger Järvinen med ett skratt.

Åker sidledes

På plats finns för första gången ett driftingstall som visar upp en bil och informerar om sporten. Drifting är ett sätt att framföra en bil kontrollerat i sidled sladdandes längs en asfalterad bana och är oerhört

stor i både Japan och USA.

– Från början var driftingen en teknik att ta sig ur en farlig situation om någon till exempel vurpat framför en. Istället för att bromsa och åka in i en mur, slirar man runt platsen.

Enligt planerna ska stallet också visa upp hur drifting går till rent praktiskt.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Dahlmans slutade fyra i SM i starbåt

SEGLING. Den åländska duon **Mathias Dahlman** och **Tobias Dahlman** deltog i svenska mästerskapen för starbåtar i Lidköping förra helgen. Bland 31 båtar slutade duon på en fin fjärdeplats efter fyra seglingar, där en tredjeplats blev ålänningarnas bästa resultat. Slutresultatet visar på hur jämnt det var, Dahlmans slutade på 12 poäng medan både silver- och bronsmedaljör slutade på tio poäng. (mt)

Rosenborg slog TamU i returen

FOTBOLL. Ligalaget Tamper United blev utslaget av norska Rosenborg från Champions League på onsdagskvällen.

Det norska laget slog Tammerforslaget i returen med 2-0 (1-0) och gick med 5-0 sammanlagt vidare som enda nordiska lag till gruppspelsfasen. Det är elfte gången som Trondheimsklubben kvalat in till den penningstinna turneringen.

Trots förlusten fortsätter dock TamU med Europeiska matcher. Laget har lottats mot franska Bordeaux i den första omgången av Uefacupen.

Första matchen spelas i Frankrike 20 september medan returen sker i Tammerfors 4 oktober. Segraren i matchparet går till gruppspelsfasen i vilken ännu inget finländskt lag spelat. (FNB/mt)

Sportens kom ihåg

■ **IFK Mariehamn-bordtennis:** Höstens bordtennis träningar börjar 4 september. Vi tränar i Idrottsgården på tisdagar, juniorer 18.00-20.00, seniorer 20.00-22.00. Nu finns det plats för flera nya juniorer. Info och anmälningar (såväl nya som gamla spelare) kontakta Harry Lindqvist. Tfn 16217, harry.lindqvist@crosskey.fi

■ **IFK-simning:** Grupperna startar 3 september. Inskrivning tisdag 17.00 på Mariebad. Vid frågor ring Bea tfn 040-5894510.

■ **Föglö JVF:** Ålands Fiskförädlings vandringspris på älg och frigevär plus lag. Söndag 12.00 i Föglö, Granboda.

■ **IFK-veteranhockey:** Säsongstart måndag 3 september 20.00.

■ **BK-smash:** Klubbtimerna börjar i Bollhalla måndag 3 september. Måndagar och Onsdagar 18.00-20.00 för juniorer och nybörjare. Måndagar och onsdagar 19.00-21.00 för seniorer. Närmare info Perre, telefon 0400529242.

■ **ÅMK/ACC-motorsport:** Konbanekörning på flygfältets parkering på lördag 11.00-17.00. Förare på plats för anmälan och besiktning 08.00-09.00.

■ **MLK-tennis:** Vuxenkurser i tennis för alla spelstyrkor. Torsdagar 18.00-19.00, el. 19.00-20.00. Under perioden: 13.9-25.10. Tränare: Magnus Hjulström Anmälan senast 7 september till MLK:s kansli tel 23337 eller mlk@aland.net.

■ **ÅBSK-agility:** Den 8-9 september hålls en introduktionskurs i agility på plan i Torp. Tid 12.00-16.00 båda dagarna. Hunden bör ha fyllt 1 år. Anmälan och frågor till Gerda, telefon: 31308 eller mail: gerda.peter@vantenn.net Anmälningsavgift för medlemmar 10 euro betalas in på ÅBSK:s konto 660100-2100048. För icke-medlemmar 20 euro.

■ **ÅMK-folktrace:** Talka lördag ute på banan i Lemland. Tävlning 8 september. Tid 11.00. Anmälan görs till Sandra 040 70 89 882 eller http://home.aland.net/folktracealand. Senast torsdag 6 september 18.00. Annars dubbel avgift.

■ **RK Sleipner:** Dressyrtävling med Ålandscupen del 1 söndagen 9 september 09.00. Klasser: Program för debutantfälttävlan (kort bana, Cup LC, ekipage som ej startat LB), LB:0 finskt 2000 (cup LB), LA:1 finskt 1983 (cup LA, träs), LA:2 finskt 2003 (fri betsling). Domare Lena Halen, Helsingfors. Anmälan till Sleipner 13418 eller sleipner@aland.net senast tisdagen 4 september 20.00. Proposition på hemsidan www.sleipner.aland.fi. Frågor till Sleipner eller Marie 0457-3424969.

■ **RK Sleipner:** 30+ cup söndagen den 16 september 13.00. Dressyr LC:2 finskt 2000 – LB:0 finskt 2000 – LA:1 finskt 1983 + hoppning 20 – 60 – 80 cm. Cupen = 1 klass dressyr + 1 klass hoppning. Öppen för ryttare 30 år och äldre.

Grillmiddag efter tävlingen. Mer info på hemsidan. Anmälan till Sleipner 13418 eller sleipner@aland.net senast onsdagen den 12 september. Frågor till Sleipner el Marina 040-5762396.

■ **Väsc-innebandy:** Träningarna i Baltichallen börjar vecka 36. Flickor: åk 3-4 torsdagar 16-17.00, åk 5-6 torsdagar 15-16.00, åk 7-9 torsdagar 20-21.00. Pojkar: åk 3-4 onsdagar 17-18.00, åk 5-6 måndagar 16-17.00, åk 7-9 måndagar 20-21.00 samt torsdagar 20-21.00. Herrar måndagar 20-21.30 samt torsdagar 21-22.30.

■ **MPF-bowling:** Träningen är på måndagar 12.00-14.00 och torsdagar 12.00-15.00.

■ **MLK-tennis:** För er som vill resa till Stockholm och se semifinalerna i Stockholm Open den 13 oktober så är sista anmälningsdagen den 14 september på Bollhalla.

■ **IFK-bowling:** Tisdagsträningarna börjar 4 september 19.00-20.00.

■ **IFK-simning:** Det finns fortfarande några lediga platser i talang, kandidat och magistergrupperna. För närmare information ring Bea 040-5894510.

■ **ÅID-orientering:** OL-cupsfinal vid Vikingahallen söndag 9 september med första start 13.00. Anmälan senast onsdag 5 september till ÅID:s kansli tfn 19170.

Nyan Nappet
ÅLANDS LÄNGSTA FISKE-TÄVLING PÅ GÄDDA

JUNIOR X-TRA

Alla juniorer som lämnar in ett resultat i september månad deltar i utlottningen av två platser till en fiskedag med KUUSAMO och Jussi Kuitunen!

1 JUNI - 31 OKTOBER

NU SKALL DET FISKAS!

I samarbete med:

Jakt- och fiskebutikken Avenlyret AB
SUNES Jakt & Fritid
FISKARBODEN
SOMERA FISKE
Nya Åland
ÅVKARLEBY FISCAMP
ECKERÖ LINJEN
LOWRANCE
ÅVKARLEBY

wiklöf holding arena

IFK – FC VIIKINGIT

Söndag 2.9 kl 18.30

Välkommen att se toppfotboll på Wiklöf Holding Arena. Vi ansluter oss till Green Mean Machine och resten av Åland för att heja fram IFK till nya framgångar.

Säsongskort? Gå in från Gesällgatan så slipper du köa!

wiklöf holding

BEST-HALL
ME GROUP
KANTARELL
BRO VARUHUSET
ÅLANDS TURIST & KONFERENS
drinks Logistics partner
MATHIS
MP
HOTEL POMMERN
Mattiias Eriksson
HOTEL KOKKOLA
ME GROUP CAMP SOLUTIONS
ARKIFLAG
SHT

” Ring brandkåren (hick) för jag drunknar i dina ögon.
FRÅN DAGENS ROCKY

lördagsnöje

” Vid 370 meter låtsades jag snubbla på skenan och föll ihop i en pipande, andfädd, gråtande hög.
FRED FORSELL

Elevråd lär sig att lösa problem

Utbildningsdag för skärgårdens unga

– Äh, du är ju inte med oss heller! svarar en elevrådsrepresentant snäsigt när en elev försöker göra sin röst hörd i elevrådet.
Så kan det låta, men inte i ett välfungerande elevråd. Genom rollspel och andra aktiviteter har de åländska skärgårds-ungdomarna under en dag på Lemböte fått lära sig hur man kan göra sitt elevråd bättre.

Amanda Sjöman från Brändö och Vincent Wrede (med ryggen till) funderar kring olika sätt att undvika korta, stressiga möten inklämda på några minuter en rast här och där.

Trivs. Elevråden är viktiga, men man måste lyssna på de andra och visa att man bryr sig, tycker både Filip Karlström och Elin Stenroos, som båda går i skolor de trivs bra i.

Elevråd är lagstadgade och ska finnas i varje högstadium som en länk mellan skolan, skolnämnden och eleverna.

– Ett bra elevråd ska vara rättvist och schysst och lyssna på eleverna. Elevrådet ska inte bestämma allt själva, utan ta hänsyn till vad de andra tycker, säger **Elin Stenroos** som är elevrådsordförande på Sottunga.

– Det är viktigt att man är engagerad. Det är tröst om mötestiden går till att bara hänga och lyssna på musik, då känns det inte så motiveerat att vara med, säger Föglös elevrådsordförande **Filip Karlström**.

Den dagslånga kursen, som inleddes kvällen innan med avspänt lära känna varann-program, har hållit på några timmar och de två elevrådsordförandena är redan nöjda.

– Den kurs som hölls i våras var lite tråkig, mest föreläsningar. Nu känns det mer angeläget. Men det kanske också beror på att jag är ordförande i år, då var jag bara medlem, säger Filip Karlström med ett vänligt litet flin.

Båda är annars nöjda med de skolor de går i.
– Vår skola är faktiskt så bra den bara kan bli, det är inget konkret jag skulle vilja ändra på, säger Elin Stenroos.

Filip Karlström håller med, men tillägger efter en stunds funderande att det kanske kunde vara lite mindre nojsigt på rasterna.
– Det är jobbigt när det blir nojsigt.

Dramatiserar problem

Efter pausen fortsätter man med rollspelen. Eleverna får gruppvis fundera kring olika problem som kan uppstå i ett elevråd, och sedan spela upp en tänkbar problemsituation för de andra.

Ett elevråd vill köpa in sju godisautomater och en skön soffa, och klubbar igenom beslutet trots kassörens tappra protester.

– Hela elevrådet ansvarar

för ekonomin, så det är viktigt att man lyssnar på kassören och håller reda på hur finanserna ser ut innan man rusar åstad och köper en massa saker, säger **Malou Zilliacus** från Finlands-svensk skolungdom (FSS) och som håller i dagens program.

– Och kanske tar reda på vad en godisautomat kostar först. Vad man nu ska med sju stycken till, hörs en välbetänt röst mumla.

För att skapa ett öppnare elevråd, tipsar hon vidare om att man sätter upp föredragningslistor innan ett kommande elevrådsmöte och protokoll över det man avhandlat efteråt.

– Då vet alla vad som händer inom elevrådet och den som har en idé kring nåt som ska tas

upp har en chans att bidra med den. En förslagslåda är inte heller så dumt att hänga upp.

Byta tips

Just tips- och idébytet är en av tankarna bakom utbildningsdagen.

– Vi försöker ge eleverna tid att tänka och diskutera i smågrupper, dramatisera och göra det lite mindre teoretiskt än förra gången. Det är viktigt att de kan ta till sig de idéer som dyker upp under dagen och ta dem med sig hem, säger **Lotta Angergård**, projektledare för BUS (Barn- och Ungdom i Skärgården).
Förutom att lära sig hur

man hjälps åt att lösa olika problem, fick eleverna också lära sig mötesteknik, fundera kring demokrati och göra värderingsövningar.

Arrangör för utbildningen är Skunk och med eleverna fanns också en lärare eller handledare från varje skola. Sammanlagt deltog 21 elever från Föglö, Kumlinge, Sottunga och Brändö i utbildningen. Kökar var inbjudna men fick förhinder.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Om alla pratar i mun på varann och ingen lyssnar, blir mötena inte särskilt lyckade. Harald Kankar, My Jansson och Vincent Wrede förbereder sin dramatisering av ett tänkbart problem som kan uppstå på ett elevrådsmöte.

NYANFAJTEN					
	Fem	Fyra	Tre	Två	Ett
Finland. En konstnär.	Född 1951 i Tammerfors.	Använder ofta citat i sina verk.	Har nått en bred publik genom vykort och affischer...	...som har ett visst djur som ständigt motiv.	Har inget med Ankeborg att göra.
Nöje. En tv-serie.	Första avsnittet sändes 22.9 1994.	Skapad av Martin Kauffman och David Crane.	Den sista säsongen av tio sänder 2004.	Joey, Chandler och Rachel är några av karaktärerna.	Handlar om sex vänner i New York.
Teknik. Ett föremål.	Lanserades 1979...	men används inte längre.	Gav namn åt en svensk popgrupp.	Ett engelskt ord är den svenskspråkiga benämningen.	En bärbar kassettbandspelare.
Åland. En person.	Blev 1993 hedersdoktor vid Åbo akademi.	Har bott i Afrika...	...vilket behandlas i flera av hennes böcker...	... som t.ex. i den Finlandiapris-nominerade "Sand".	Född på Kökar, bor numera i Borgå.
Biologi. Ett djur.	Kräldjur med fyrkamrigt hjärta	Tänderna byts kontinuerligt ut.	Den största arten kan bli 10 meter lång och väga ett ton.	Sågs gråta falska äventyr.	Släkt med alligatorn.

OBS Det händer

LÖRDAG 1.9 DANS

■ ■ Arkipelag restaurangen kl 21.00. Four Fun.
■ ■ Eckerö restaurang Käringsund. Farthållarna.
■ ■ Saltvik Solbacka kl 20.30. Leif Hagbergs orkester från Nyköping.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. No Comments. spelar i nattklubben.
■ ■ Dinos. Rockkaraoke och Made in Thailand.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Trubadur Tobbe Hoxell.

SKOLFRED

■ ■ Mariehamn Torget kl 12.00. Skolfred utlyses av kultur- och utbildningsminister Camilla Gunell. Elever från Strandsnäs och Kumlinge uppträder med musik, dans och textläsning.

TV

■ ■ Finlands TV1 kl 18.15. Finländsk antikrunda med inslag från Åland. "Det är 150 år sedan bombardemangt av Bomarsund på Åland. I programmets andra

Johan Holländer och hans företag Joho Pyro tävlade i går i finska mästerskapen i fyrverkeri. På söndag visar finska Nelonen ett sammandrag.

del värderas ålänningars gamla föremål" heter det i programtablån.

SÖNDAG 2.9 TV

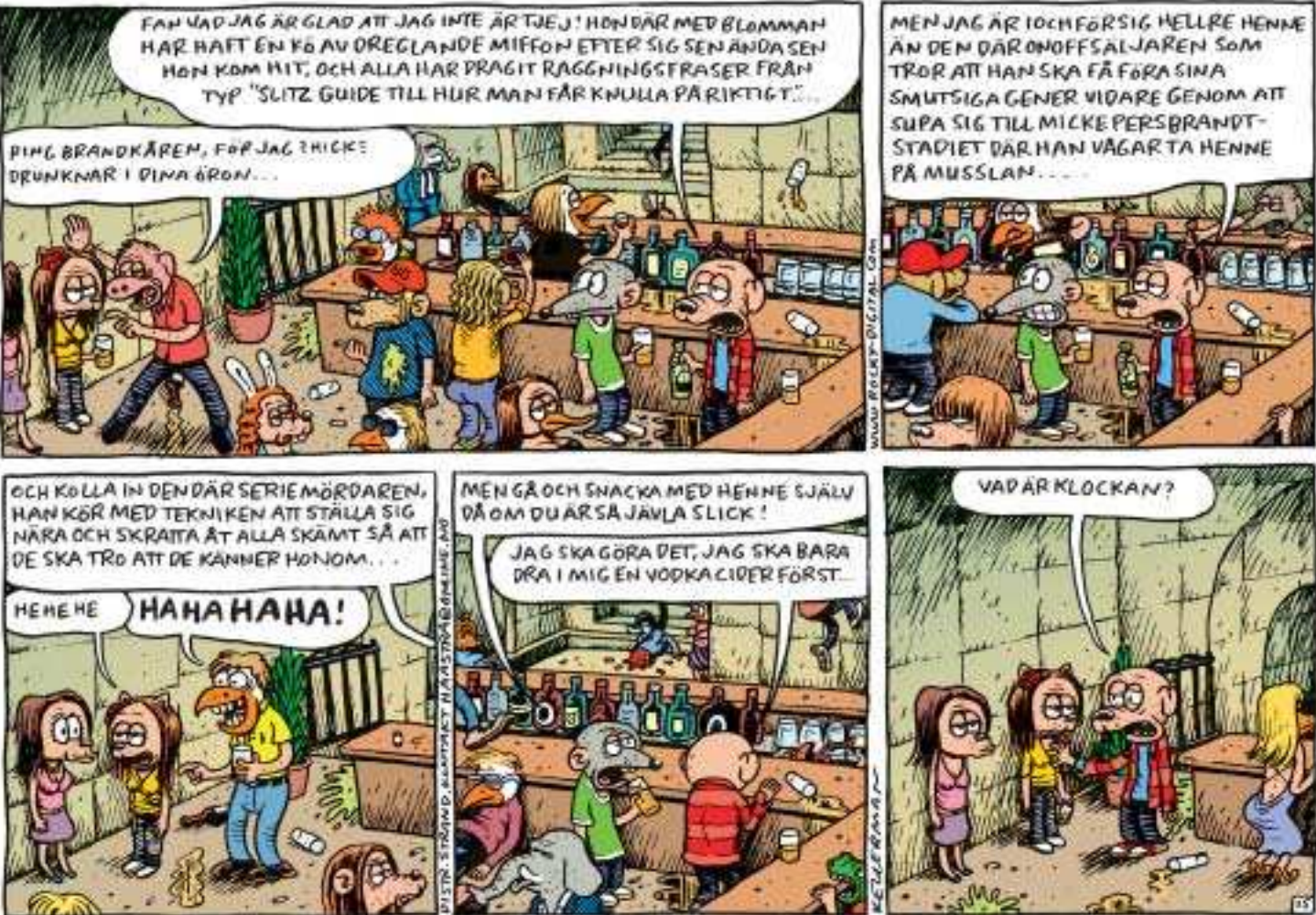
■ ■ Nelonen kl 12.30. Sammandrag från fredagens finska mästerskap i fyrverkeri. Den åländske fjolårsvinnaren Johan Holländer är en av de tävlande.

VANDRING

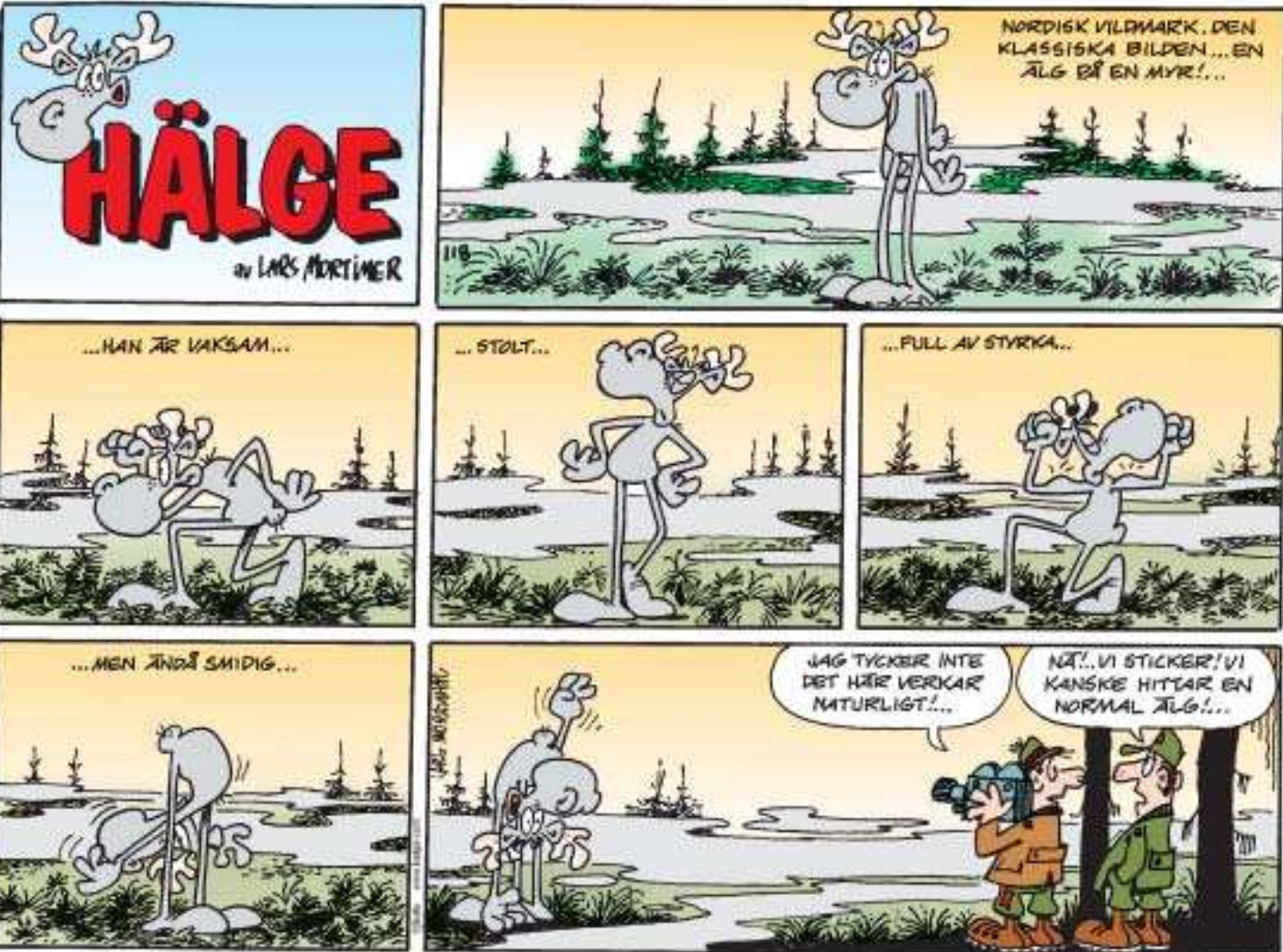
■ ■ Lemlands kyrka kl 13-16. Lena Isaksson-Ahlskog guidar och berättar om Joel Pettersson. Matts Stenlund läser utvalda texter.

MARTIN KELLERMAN

ROCKY

ZITS BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN

FRED

LÖRD.

FRED FORSELL/LÖRDAGSKRÖNIKA

Din smärta är min, Maria Mutola

Maria, Maria. Jag såg hur du föll och jag kände din smärta. Jag vet inte om ni såg när Maria Mutola från Mocambique föll. Det var i tisdags, i vm-finalen på 800 meter, som den forna löpardrottningen rasade ihop. Elaka tungor menar att hon föll medvetet för att hon hade insett att hon inte skulle vinna. Påstår elaka tungor, alltså. Som mycket väl kan ha rätt. Och jag vet precis hur det känns. Tro mig, Maria. Jag vet. Och jag förstår dig. Jag har gjort exakt samma sak, nämligen. Vi går tillbaka i tiden, till sent 1600-tal, då jag gick i fjärde klass i Ytternäs skola. Det var dags för traditionellt skolmäs-ter-skap i friidrott på Mariehamns idrottspark (som numera går under namnet Rika Farbrorns Arena) och jag var anmäld till 600-metersloppet. Min coach/kompis Julle, som i dag är kantor, men på den tiden var något av en långdistansstjärna, menade att jag hade goda chanser att vinna loppet. Detta trots att jag inte hade tränat en sekund. Det som talade för mig, trodde både jag och Julle, var att jag spelade fotboll på rasterna. Vi var övertygade om att det skulle räcka långt. Antagligen till guld, kanske bättre.

Så gick startskottet. Jag överraskade mina motståndare genom att inleda loppet med en kraftig spurt. Efter 20 meter låg jag trea. "HERREGUD, JAG KOMMER ATT VINNA", tänkte jag exta-tiskt, och pressade i ren och oförfalskad glädje upp mig till andraplatsen. (Nu kommer det snart, Maria!) Efter 50 meter hade jag plötsligt svårt att få luft och bör-jade tappa placeringar. Efter 100 meter, Maria, hade jag passerats av halva start-fältet och det smakade blod i munnen och jag var bajs-nö-dig av ångest. Vid 200-metersstrecket hade jag börjat gråta i takt med fotstegen. "Uå-uå-uå-uå". Jag låg tredje sist. Coach Julle, som hade sprungit med vid sidan av banan, syntes inte till längre. Vid 300 meter skymde tårarna sikten totalt. Jag hade bara en vag uppfattning om omvärlden men insåg ändå på något sätt att jag nu låg näst sist. (Nu, Maria, nu!)

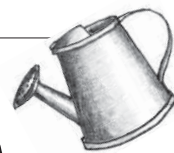
Någonstans kring 350-metersstrecket tog planen form: Jag hade fått nog av förnedringen - jag skulle låtsas falla. Det som gjorde planen genomförbar var den metallskena som löpte parallellt med innerbanan. Således: Vid 370 me-ter låtsades jag snubbla på skenan och föll ihop i en pipande, and-fådd, gråtande hög. Men när jag låg där, utfläkt i min nakna förnedring, såg jag i min tårdränkta ögonvrå hur Urban (fiktivt namn), norra hemisfärens mest otränade kille, lufsade förbi mig som ett sextusen år gammalt ånglok: Pshht! Pshht! "FUCK!" hade jag tänkt om jag hade haft det rika ordförråd jag har i dag, och fylld av furiös, glö-dande vrede stapplade jag upp på pipensarbe-nen, spurtade förbi Urban och i mål. Näst sist. Näst fucking sist. "JAG FÖLL... SATANS HELV..." skreknsorade jag när jag väl kommit i mål. Rektor Börje se-såade med trygg rektorshand, men jag var otröstlig. Så, Maria. Jag vet. Jag känner igen skammen, ilskan och självföraktet du kände i tisdags. Vi är tvillingsjälar du och jag, Maria. En kvinna från Mocambique och en man från Åland. Precis likadana. Även idrottsfiaskon förbrödrar, Maria. Glöm inte det.

Titte Törnroth-Sarkkinen
Epost: titte.tornroth@nyan.ax

tittes trädgård

■ ■ ■ Nästa vecka blir det reportage från Ålandsfuch-sians resa till Göteborg.

Många pertenner. Alba-rosen Maiden's Blush, cikoria (*Cichorium intybus*), fingerborgsblomma (*Digitalis purpurea*) och strandtrift (*Armeria maritima*) är några exempel på det som blommar på Anja-Rita Fallströms kolonilott.

Stor fägring på liten yta

Man kan odla och njuta av växter också om man råkar bo i en lägenhet i stan.

Då är det nämligen bara att göra som Anja-Rita Fallström som har en prunkande kolonilott i Hindersböle i Mariehamn.

Under en period i mitt liv bodde jag med utsikt över ett av huvudstadens kolonilottsområden. Det var före mitt trädgårdsintresse hade slagit till på allvar och jag var därför både förundrad och fascinerad över hur mycket tid människorna tillbringade på sina lotter.

Då vårsolen började värma och smälta bort snön var de första redan på plats, ofta bara med en pall och en termos.

Någon månad senare, då jorden började reda sig, var aktiviteterna i full gång och det fejades och frästes och grävdes från morgon till kväll. Ytterligare någon månad senare uppstod sedan det lapptäcksmönster som är så karaktäristiskt för kolonilottsområden om man tittar på dem uppifrån.

Optimalt intresset

En del lotter var nästan helt gröna för att där uteslutande odlades ätbart, andra lotter kunde vara blå eller rosa eller gula - eller en kombination av alla färger på skalan beroende på ägarens blomsterintressen.

Där fanns alltid någon någonstans som rensade ogräs, klippte, skördade eller som bara satt och njöt och det är självklart att hela sommaren och enda fram till att den första snön föll på senhösten.

Sedan dess har jag tyckt att lottodling måste vara en symbol för det optimala trädgårdsintresset.

Underbar trädgård

Att träffa Anja-Rita Fallström på hennes lott i Hindersböle gör mig bara ännu mer säker på just den saken. Trädgården är 100 kvadratmeter stor och är underbar. Den är full av blomstring och det är självklart att det måste vara just ett brinnande intresse som ligger bakom den skapelsen.

– Det går sällan en dag utan att jag är här - jag har varit intresserad av att odla enda sedan jag var barn, erkänner Anja-Rita.

Underbar blomstring. På Anja-Rita Fallströms kolonilott ryms inte bara en massa blommande perenner utan också en liten stuga. Till vänster om huset växer en stor daggros (*Rosa glauca*).

– Från att jag var elva eller tolv år brukade jag åka till mormor och hjälpa henne med att rensa kirskaal och min morbror var dessutom trädgårdsmästare och hade plantskola.

En självklarhet

Då Anja-Rita som vuxen flyttade från en egen trädgård i Jomala till en lägenhet i stan var det en självklarhet att hon skulle fortsätta odla och det blev därför en kolonilott.

Först höll hon till på Espholm och sedan ungefär tio år på den nuvarande lotten i Hindersböle i Ströndnäs.

– Jag har haft två lotter här men jag känner att jag behöver varva ner lite så jag har nu gjort mig av med den andra, säger Anja-Rita.

På den lott hon har kvar har hon fägring så att det räcker. Massor av olika perenner delar utrymmet med rosenbuskar och också med en liten stuga.

Anja-Ritas rosor är speciellt intressanta. Hon har nämligen

under årens lopp samlat på sig över tjugo buskar som hon har hittat på olika håll på Åland.

– Jag brukar köra långsamt förbi gamla trädgårdar och då har jag ofta upptäckt att det kan växa en ruggig rosenbuske till exempel inne i syrenhäckar, förklarar hon.

– Då har jag stannat och hälsat snällt på de som bor där och bett dem berätta vad de vet om rosen och så har jag frågat om jag får komma tillbaka på hösten med en spade och gräva upp ett skott åt mig!

Egen historia

Detta betyder inte bara att Anja-Rita har en ansenlig samling till och med mycket gamla rosor utan också att varje enskild buske har sin egen historia.

Dessutom har rosorna lett till många trevliga bekanskskaper och också till återseenden.

– Det har varit riktigt roligt, jag har både träffat gamla klasskamrater och en och annan släkting då jag har stannat och

knackat på på grund av en ros! Inte en enda ros är stulen!

Alla buskar finns dock inte i Hindersböle - där är det fullt ändå!

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Gammaldags skönhet. Anja-Rita Fallström vid en av över tjugo gammaldags rosor som hon har samlat på olika platser på Åland.

KRYSSET

NR 30

Lösningarna till krysset nr 30 vill vi ha senast **torsdagen den 13 september**. Vinnarna och rätt lösning presenteras **lördagen den 15 september**. Vinster:

**Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andra-
pristagarna.**

Sänd lösningen till **Nya Åland, PB 21, 22 101 Mariehamn.**
Märk kuvertet **kryss 30.**

Namn:.....

Address:.....

LÖSNING KRYSS 13

[illegible]

GRATTIS

Casinolotterna i krysset nr 28 går till **Hanna och Wille Dahlbom** i Godby. Varsin Naturlott får **Carita Sjöberg** och **Ines Andersson**, båda Mariehamn.

Nyans sudoku

LÄTT

	7					1	4	9
3	9		1	4				5
2		1	5	8				
8	1				4	6		2
	5		9				7	1
		7	6				3	8
		4		5	2	8		
		2	8			5		4
9				6	1			3

Sudoku EB0109

© Bulls

MEDEL

		9	1					3
	4				5	6		2
		7	8	4	2			
	6	5						
	1				9	3	8	
	8			6	7			1
		6	3				5	9
		3	2				4	

Sudoku MB0109

© Bulls

SVÅR

	4					3		
			3					6
	5	6	4	1				
2							7	
8	9				3			4
					9		6	
		5						
		7		6	8		9	
				4		1		

Sudoku HB0109

© Bulls

SLUTEN	ÅR DU NU	ARBETAR VID TULLEN	FRAMSTÅENDE	ALLTID SAMMA, KAN DET VARA	SKJUTER UPPÅT	© ORDSMEDJAN	
ÅR SOM MAN VILL VARA						AVVIKANDE FRÅN SAMHÄLLETS NORMER	KRAFTER
IBLAND FÖRE I HIMMELN				VÅR MODERS FOLK POLLÅGE			
HAMNANLÄGGNING		JAPANSK TEATER		VEM SOM HELST SOM SPEL	RYMDMÄTT KORT KRAFT		INNEBÄR KONTAKTPROBLEM
FORM AV VARA							
SKA FÄRG- OCH FORMKONTROLLERAS	KORSTECKEN FÖRSIKTIG				FESTLIGT STÄLLE LURLJUD		
ÅR DET HÄR YTTREST DRÄPLIG	TROTIVL STÅR VID DET VIKTIGA			CIRKLAR ÖVER HALT GÖR TJUV OCH POLIS	ANVÄNDA DYNDON FATTAR INTE DEN SOM HATTAR		
			NIA				HÖRS I STÖVELN
	NACKDELEN						
				LYXÅK	LEVER PÅ MALACKAHALVÖN		
	NEGATION	EN GLAD LITEN BIT					
	PRONOMEN SOM OFTA FÖRKORTAS				OSTÖRD FRID FÖREGICK SILUR INTENSIV EMOTION		
							
					NORDENS APOSTEL		
					ÄR VÄL MOD-ELLERNA	NÅGOT LYXIGT PÅ YTAN	KRÅS
					BLIVIT BÄTTRE MED SIG	LUS-ÄGG	LÅNGT IFRÅN PACKAT SJÄL
				VISAR VAD SOM HÄNT			
				TITEL FÖR VÅRA SESSOR SPELAREN			

	MÖRK PERIOD DET MAN SER	BILDAS EFTER SVÄRM- NING		SPANSK BESTÄMD ARTIKEL		DEN JOXAS DET MED
						GÖR HÄSTAR
L		UPPSÖKS VID KOJNING				
SÄNGARE				DEN ÄLDRE TACKAR POSITIV		
		ETT ORD SOM VÄCK- ER MISS- TANKAR				
	RÖVARE STAD I NEVADA					
		MUNT- LIGT RESPEKT- LÖS		DE BRINNER FÖR NÅGOT	STÄLLE MED SORKAR	
						OM- FATT- NING
	I HÖGSTA GRAD		TÅNG KLÖS			
GÖR DET FÖR KÄR NIVÅFÖR- KORTNING						
		STOPPAR MAN MED				

Här väntar en miljöinsats

Av en händelse fick jag i min hand Ålands Förvaltningsdomstols beslut av den 13 april 2007 rörande rättsinnehavarnas i Föglö och Lemlands kommuner besvär över sjötrafik. I klartext rör ärendet framställningar om fastställande av fartbegränsning i farleden genom Föglö och Lemlands kommuner.

Detta domstolsbeslut har, vad jag kunnat konstatera, obemärkt undgått medias uppmärksamhet. Eftersom rättsinnehavarna under inemot 10 års tid fört en fruktlös kamp mot Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt som upprätthåller farlederna, mot rederierna och, till min förvåning, mot Ålands landskapsregering och för skärgårdsmiljön finner jag det intressant att inför va-

let redogöra för innehållet i beslutet. Väljarna må därefter dra sina egna slutsatser och, om de så finner skäl därtill, av sina kandidater begära korten på bordet.

1) "Sjöfartsdistriktet" anser att inget väsentligt har förändrats i ärendet. Sjöfartsdistriktet har förrättat syn enligt framställning från sökandena samt i enlighet med Ålands Förvaltningsdomstols beslut. Ålands landskapsregering förordar inte beslut om hastighetsbegränsningar i aktuell farled".

– kan det vara möjligt att förstörelsen på stränderna, dokumenterad i olika sammanhang, kan ha undgått förämningsmännen?

– enligt Sjöfartsdistriktet "har ingenting förändrats" sedan senaste syn.

Jag är säker på att ingen syn förrättades vid inrättandet av farleden. Då undrar jag, förändrats, men jämfört med vad då? Har inte tonnage och trafiken ändrats mångfalt genom åren? Förväntar man sig kanske att granitklipporna rämnar innan man ser en förändring?

– Ålands landskapsregering förordar inte hastighetsbegränsning. Beslutet motiverades av ansträngda tidtabeller med höjda hastigheter som följd.

Således ett klart ställningstagande för rederierna.

2) "Enligt självstyrelselagen" för Åland bör frågor gällande hastighetsbegränsningar för handelsfartyg inom landskapet Åland bestämmas i samråd med landskapsregeringen. Ålands landskapsregering förordar inte en hastighetsbegränsning. Utan mycket goda grunder kan Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt inte gå emot Ålands landskapsregerings beslut."

– detta citat talar för sig självt

– hur goda grunder krävs det för att Sjöfartsdistriktet/Ålands landskapsregering byter åsikt?

– av ovan citerade framgår att det är meningslöst att begära förändringar i sjöfartstrafiken om inte Ålands landskapsregering ändrar åsikt. Väljarna må själva avgöra hur miljövänlig den nuvarande landskapsregeringens hållning är.

3) "Delar" av Flaka bys samfälliga vatten väter rakt ut mot det öppna havet (Grill-

skär). Dessa ställen är ytterst utsatta för väder och vind.

Inne i Flakaviken finns det många långgrunda vikar. Dessa påverkas av trafiken, men samtliga fall gäller enskilda intressen såsom simning och husbehovsfiske".

– i detta citat görs tydligen gällande att enskilda intressen saknar betydelse i sammanhanget. Av handlingarna framgår att vattenlagen inte åberopats i något sammanhang. Den som är intresserad kan studera vad nämnda lag stadgar i 7 kapitlets 9de och 10de paragraf. Skulle någon hävda att det är Rikets lag som gäller beträffande farleder så kan jag upplysa att den innehåller liknande stadganden.

4) "Grunder" för yrkandena"

"1) Föreningen har anfört att ett samråd enligt 30 § 14 punkten självstyrelselagen för Åland borde ha förutsatt något mer än en begäran om utlåtande. Något seriöst försök att utreda hur en hastighetsbegränsning skulle kunna genomföras har inte gjorts vare sig av sjöfartsdistriktet eller av landskapsregeringen. Landskapsregeringen torde basera sitt utlåtande på ett enligt föreningens uppfattning ogrundat påstående från Silja Line som hävdar att en fartbegränsning i Vargskärsleden skulle medföra högre farter i andra delar av rutten. Detta motsägs av Ålands redarförening, som i sitt utlåtande 27.12.2005 hävdar att förlorad tid inte kan köras in för att befintliga fartresurser redan är utnyttjade.

Ärendet är således fortfarande inte utrett på det sätt det förtjänar."

– varför anser då Ålands landskapsregering att det inte är värt att utreda ärendet som "det förtjänar" när minsta dassbygge skall åtföljas av en miljökonsekvensbedömning?

– Ålands landskapsregerings påstående om högre farter rimmar inte med åsiktspartnrens Ålands Redarförening

5) "Det" kan vara riktigt att en hastighetsbegränsning i ifrågavarande farled kan göra det nödvändigt att överväga andra åtgärder på andra sträckor, men det är inte byalagets sak att utreda det. Det måste vara den myndighet som har det övergripande ansvaret för farlederna som har ansvaret att se till att inte enskilda drabbas oskäligt av skador och olägenhet som trafiken medför. Detta ansvarsförhållande ändras inte genom självstyrelselagen. Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt kan alltså inte undandra sig skyldigheten att objektivt och sakenligt utreda ärendet."

– varför skulle Sjöfartsverket börja ställa till med dyra utredningar när samrådsmyndigheten Ålands landskapsregering inte yrkar på det?

– var är miljötänkandet som landskapsregeringen annars i andra sammanhang påstår sig ha?

6) "Man" kan dock konstatera att landskapsregeringens utlåtande och ställningstagande inte tar i minsta mån hänsyn eller beaktande till en pågående miljöförstörelse som dagens gigantiska färjors alltför höga framfart orsakar."

Citatet i punkt 6) må vara en sammanfattning av vad som ovan anförts. Visar man ansiktet åt den ena visar man

baken åt den andra. Märkligt är att Sjöfartsverket beslutat om hastighetsbegränsning i vissa områden i Åboland, men alls inte på Åland. Kan det förhålla sig så att samarbetspartnern Ålands landskapsregering är ointresserad?

Konstigt är också att man på vardera sidan om Åland begärt hastighetsbegränsning, medan man på Åland stöter på motstånd, i första hand från landskapsregeringens sida Tisdagen den 28 augusti 2007 togs ärendet upp i FST:s nyhetssändning.

På frågan varför man lyckats åstadkomma hastighetsbegränsning i Sverige men inte i Finland menade farledschefen att det ungefär hade att göra med "först till kvarn får mala". Begränsningskvoten är s.a.s. förbrukad.

Beslutet har alltså ingenting att göra med miljöaspekter utan baserar sig på rent kommersiella grunder.

► LEDIGA PLATSER

Förbundsstyrelsen för Södra Ålands Högstadiedistrikt

lediganslår:

1. Ett ett vikariat som dietkock med en arbetstid om 30 h/vecka. Vikariatet beräknas pågå under tiden 3.10.2007 – 14.8.2008.

Dietkocken ansvarar bl.a. för tillredningen och serveringen av dietportioner men är skyldig att utföra även andra köksuppgifter. Arbetet är förlagt i Kyrkby högstadieskola och Vikingaåsens skola. Lön enligt avtal.

Ansökan skall vara skolkansliet tillhanda **senast den17.9.2007** och inlämnas under adress: Södra Ålands Högstadiedistrikt, Box 5, 22151 JOMALA.

Upplysningar: Rektor Gerts Friman, tel. 018 328711 (tj), 0457 5267483, gerts.friman@sahd.ax

Jomala 31.8.2007

Förbundsstyrelsen

► KUNGÖRELSER

Jomala kommun

Ordinarie lagtingsval och kommunalval förrättas söndagen den 21 oktober 2007 från kl. 9.00 till kl. 20.00.

I kommunalvalet i Jomala kommun skall väljas sjutton (17) kommunalfullmäktige.

Handlingarna angående valmansföreningar och valförbund skall inlämnas till kommunkansliet i Jomala, under tiden kl. 8.00-16.00 vardagar, dock ej lördag, senast måndagen den 17 september kl. 16.00. Handlingarna får även insändas per post till centralnämndens kansli vid kommunkansliet i Jomala och skall då vara nämnden tillhanda senast nämnda dag och klockslag.

Förtidsröstning anordnas under tiden 6-16 oktober 2007 på Postkontoret i Jomala kl. 10:00-13:00 och 13:30-17:00 samt lördagarna den 6 och 13 oktober dock kl. 11:00-13:00.

Förtidsröstning anordnas i De Gamlas Hem på tider som meddelas inom inrättningen.

Den som på grund av vistelse utanför landskapet eller som till följd av sjukdom eller handikapp inte kan rösta i vallokal eller vid ett allmänt förtidsröstningstillfälle kan anhålla om förtidsröstningshandlingar från kommunala centralnämnden i Jomala, Pb 2, 22151 Jomala, tel. 329 10, telefax 329 115. Anhållan skall göras senast tisdagen den 16 oktober 2007. Blankett för ändamålet kan fås från centralnämndens kansli eller på www.val.ax

Centralnämndens adress är Pb 2, 22151 Jomala, tel. 329 10, telefax 329 115, e-post daniel.dahlen@jomala.ax

Jomala den 29 augusti 2007

Kommunala centralnämnden i Jomala

Ordförande

Kentth Häggblom

Sekreterare

Daniel Dahlén

► LEDIGA PLATSER

Ålands Penningautomatförening (PAF) är en offentligrättslig förening som bildades 1966. PAF erbjuder trygga och underhållande penningspel på internet, till sjöss och på Åland. Överskottet går oavkortat till allmännyttiga ändamål. Under 2006 omsatte PAF-koncernen 82 miljoner euro, varav vinsten och lotteriskatten till den åländska samhällsnyttan var sammanlagt 37 miljoner euro. PAF är ISO-certifierat enligt kvalitetssystemet 9001:2000. PAF-koncernen har totalt cirka 340 anställda. Ytterligare information finns på www.paf.fi.

PAFs marknadsavdelning expanderar och står inför nya utmaningar och behöver därför förstärka sitt marknadsteam med ytterligare fyra personer. Tycker du om att skriva kreativa och säljande texter? Då ska du söka tjänsten som

COPYWRITER/SKRIBENT

Gillar du att skapa, marknadsföra och utveckla webbsidor och webbtjänster ur kundens synvinkel. Då kanske du är rätt person för tjänsten som

WEBBKOORDINATOR

Om du är intresserad av att uppdatera och utveckla hemsidor ska du söka denna tjänst som

WEBBANSVARIG CLUB PAF

Du är en typisk projektledare som får saker att hända. Då är du välkommen till vad vi tycker är Ålands roligaste jobb

SPONSOR- OCH EVENEMANGSANSVARIG

Läs mera om PAF och tjänsterna på www.paf.fi - Om PAF – Lediga jobb. E-posta din fritt formulerade ansökan med CV samt löneanspråk **senast måndagen den 17 september 2007** till malin.frantzen@paf.fi. Märk ansökan med tjänstens titel. Ansökningshandlingar returneras ej.

Ålands Penningautomatförening, PB 241, AX-22101 MARIEHAMN

Gustaf Saurén
Sottunga

LÄTT

5	7	8	2	3	6	1	4	9
3	9	6	1	4	7	2	8	5
2	4	1	5	8	9	3	6	7
8	1	9	3	7	4	6	5	2
6	5	3	9	2	8	4	7	1
4	2	7	6	1	5	9	3	8
1	3	4	7	5	2	8	9	6
7	6	2	8	9	3	5	1	4
9	8	5	4	6	1	7	2	3

MEDEL

6	5	9	1	2	8	4	7	3
7	4	8	9	3	5	6	1	2
2	3	1	4	7	6	5	9	8
3	9	7	8	4	2	1	6	5
8	6	5	7	1	3	9	2	4
4	1	2	6	5	9	3	8	7
9	8	4	5	6	7	2	3	1
1	2	6	3	8	4	7	5	9
5	7	3	2	9	1	8	4	6

SVÅR

7	4	8	5	9	6	3	1	2
9	1	2	3	8	7	5	4	6
3	5	6	4	1	2	7	8	9
2	6	3	8	5	4	9	7	1
8	9	1	6	7	3	2	5	4
5	7	4	1	2	9	8	6	3
4	8	5	9	3	1	6	2	7
1	3	7	2	6	8	4	9	5
6	2	9	7	4	5	1	3	8

TV-programmet

lördag 1 september

9.00 Bolibompa [44265]
Bredbild. **9.01** Meckar-Micke (R) [100073474]
9.15 Katter – en dokusåpa [8352230] **9.25** Så här går det till på Saltkråkan (R) [28277552]
10.00 Sagorädet (R) [62807]
Barnprogram på teckenspråk.
10.15–10.30 Lilla Melodifestivalen: Artisterna (R) [5884456]
14.25 Jag vann (R) [724826]
Dokumentär från 2006.
14.55 Kobra intervju (R) [714449]
Efterfrågade intervjuer. Även 2/9.
15.25 Niklas mat (R) [4317468]
Matlagningsprogram från 2007.
15.55 Uppdrag granskning (R) [3138420]
Samhälle. Program 1 av 17.
16.55 Stjärnorna på Waldbühne i Berlin (R) [33536604]
Veckans sommarkonsert.
19.00 Bolibompa [4604]
19.05 Disneydags [589739]
20.00 Min vän shejken i Stureby (R) [17]
Dramaserie. Del 2.
20.30 Rapport [39791]
20.45 Sportnytt [1365517]
21.00 Studio Sumo [28265]
VM-extra från Osaka.
22.00 Försvarsadvokaterna [18604]
Dansk dramaserie. Del 14 av 14. CC på advokatfirman Frank & Christensen får uppdraget att försvara en man anklagad för att ha fört bort sina barn från deras mor. Även 6/9.
22.45 Den första kejsaren – mannen som skapade Kina [9483623]
Dokumentär från 2005. Shi Huangdi var den legendariske kungen av Qin som på 200-talet f Kr med militär aggression och lysande diplomati slog ner alla rivaler och utvidgade sitt rike genom att samla de kinesiska staterna i ett enda väldigt kejsardöme. Även 15/9.
0.30 Rapport [2305005]
0.35 Liam [8934376]
FILM Brittiskt drama från 2000. En liten pojkes upplevelser under 1930-talet i arbetarmiljö i Liverpool. I rollerna: Ian Hart, Claire Hackett, Anthony Borrows.
2.05–8.00 SVT24 [17195956]

9.20 Örter – naturens eget apotek (R) [9654468]
9.40 Söderläge (R) [8864642]
10.10 Bästa formen [8852807]
10.40 Perspektiv (R) [8358130]
11.00 Friidrott: VM i Osaka [6080604]
13.30–16.45 Direkt: Friidrott: VM i Osaka [60126062]
16.55 På väg till paradiset (R) [3685536]
17.55 Vetenskapens värld (R) [3022468]
18.55 Helgmålsringning [8164536]
19.00 Aktuellt [40371]
19.15 Landet runt [580913]
Veckokrönika. Även i SVT1 2/9 och SVT2 3/9.
20.00 Livet som stjärna [82371]
Kanadensisk ungdomsserie från 2005. Del 3 av 13.
20.25 Wallace & Gromit: Magnifika mackapärer [6867975]
Wallace uppfinner tio nya outhärliga apparater, allt för att förenkla livet.
20.30 Notes from the underbelly [17081]
Amerikansk komediserie från 2007. Del 6 av 13. Andrew vill att Lauren ska amma deras barn.
20.50 Rackan Rex [3163062]
Animerad komediserie.
21.00 Drömprinsen [57642]
Brittisk dramaserie. Del 3 av 8. Laurens affär.
21.45 Mellanrum (R) [8896642]
Kortfilm av Camilla Söderberg. Vi följer ett tiotal sovande människor under en natt.
22.00 Aktuellt [20130]
22.15 Puls på Sverige: Regnblommorna är vackra i år [9176739]
Teaterföreställningen kommer från Tornedalsteatern i Pajala och är skriven av Mona Mörtlund och använder två språk, svenska och tornedalsfinska. Solveig Ternström guidar oss in på scenen.
23.00 Dr Strangelove [9741791]
FILM Brittisk komedi från 1963. Svart komedi med Peter Sellers, George C Scott, Sterling Hayden.
0.35 Vakna, mamma [4376276]
0.55–3.40 Direkt: Friidrott: VM i Osaka [62793956]

7.30 Lilla huset på prärien [328826]
8.30 The Winx club [112884]
9.00 Sabrina [762343]
9.30 Simpsons [512820]
10.00 Simpsons [667979]
10.30 Ett geni i familjen [5814807]
10.55 Ett geni i familjen [1211994]
11.25 Scrubs [8375888]
11.55 Scrubs [6548265]
12.25 All of us [287555]
12.55 All of us [620246]
13.25 Memento [3421401]
13.50 Top model 8 (R) [697178]
14.45 Top model 8 (R) [2565517]
15.40 Top model 8 (R) [2951536]
16.35 Top model 8 (R) [9070130]
17.35 My boys [264449]
18.00 The class [879975]
18.30 The class [887994]
19.00 Pushy parents [681772]
Brittisk dokumentär från 2005 som undersöker huruvida barnen är så begåvade som deras pushiga föräldrar vill tro.
20.00 Extreme home makeover (R) [610284]
Amerikansk inredningsserie.
21.00 Navy CIS [258468]
22.00 Otäcka odjur [525352]
FILM Amerikansk komedi från 1997. En hysterisk djurparksägares egendom hotas av den snikne mediemogulen Vince McCain. Ett besök av hans fumlige son föranleder drastiska förändringar på djurparken. I rollerna: John Cleese, Kevin Kline, Jamie Lee Curtis.
23.50 Hotel Babylon [7834410]
0.50 Tequila sunrise [55650550]
FILM Amerikansk action från 1988. McKussic är en knarkklangare som vill byta livsstil. I rollerna: Mel Gibson, Michelle Pfeiffer, Kurt Russell.
3.00 Screw loose [7225260]
FILM Italiensk komedi från 1999. Guido Puccini får hjärtslag under ett gräl med sin talanglöse son, Bernardo. I rollerna: Ezio Greggio, Mel Brooks, Julie Condra.
4.35 Jamie Kennedy [2551289]
5.05 Jamie Kennedy [3347598]
5.30–6.00 Scrubs [1295173]

7.00 Barnprogram [21919159]
7.00 Lazy town (R) [699791]
7.30 Dora utforskaren (R) [7466062] **7.55** Koalabrö-derna [6796401] **8.05** Postis Per (R) [8934536] **8.20** Elias – den lilla räddningsbåten (R) [6710081] **8.30** Boblins (R) [2755772] **8.45** Trollz (R) [8383062] **9.10** Pokémon [1564468] **9.30** Staraoke [2776265] **9.45** Jonson & Pipen [5138246]
9.59 Nyhetsmorgon lördag [421510284]
12.30 Världens längsta tonåring (R) [780642]
Brittisk dokumentär.
13.30 Friidrott: Tjejmilen (R) [416420]
Sammandrag.
14.00 CBS 60 minutes [776449]
Am nyhetsmagasin. Även 2/9.
15.00–20.00 Tiplördag [44294130]
Direktsänt magasin med fotboll och trav. Matchen Malmö FF-Trelleborg börjar kl 17.00. Även 1/9.
20.00 Nyheterna och vädret [999178]
20.30 Postkodmiljonären [983197]
Svenskt lotteri- och frågesport-program med Rickard Sjöberg.
20.55 Abba [8849739]
Amerikansk dokumentär från 2005 om Abba, vars musik fått ett uppsving i och med musikalen ”Mamma Mia”.
21.50 Lotto med drömvinsten [6525159]
22.00 Eurovision dance contest [6053468]
Europeiskt underhållnings-program från 2007. Tolv danspar, från lika många europeiska länder, tävlar i tre danser. Därefter röstar tv-tittarna fram vinnaren.
0.20 Nyheterna och vädret [877918]
0.40 Drakarnas rike [6919550]
FILM Amerikansk action från 2002. Året är 2016 och jorden är förstörd av eldsprutande drakar. I rollerna: Christian Bale, Matthew McConaughey, Izabella Scorupco.
2.30 How to marry a billionaire **FILM** [5084109]
Amerikansk komedi från 2000. I rollerna: John Stamos, She-mar Moore, Joshua Malina.
4.20 Huge moves (R) [9439289]
5.10 Lättlagat (R) [3337111]
5.35 Lättlagat (R) [3328463]
6.00 Lättlagat (R) [569173]
6.25–7.00 Djurens ö (R) [15319550]

17.05 TV-nytt
17.15 Stilbyrå: Nystilar (R)
17.45 Uteliv: Svampar på liv och död (R)
18.10 Boken i mitt liv
Boken ”Press-stopp” är Elisabeth Janssons favorit.
18.15 TV-nytt
18.25 Sportnytt
18.30 Zon5: Paffabriken
19.00 Matador (R)
19.50 Huset: Pärtor
20.00 TV-nytt
20.10 Sportnytt
20.20 Dagen D 2007
Direktsändning från studion i Böle. Gäster är bl.a. skådespelarna Birthe Wingren och Peter Kanerva från långfilmen ”Colorado Avenue” samt österbottniska Wentus Blues Band och Eva Kela. Dessutom bjuder vi på ett urval av vad FST5 har att bjuda på i höst. Programmet inkluderar också finalen av Analoga backspe-geln. Programledare är Bettina Säg-bom-Ek.
22.00–23.30 Adams äpplen **FILM**
Dansk dramakomedi från 2005. Den positive och optimistiske prästen Ivan samlar kring sig en liten grupp tämligen vilsegångna människor och vill övertyga dem om att det goda alltid segrar. Det förflutna kommer att spela en viktig roll i händelseutvecklingen. Den danska filmen Adams aebler är en religiös fabel om tro och kampen mellan gott och ont. En historia som hämtat inspiration från Bi-beln. Adam, en nynazist, döms till samhällstjänst och prästen Ivan ska försöka få honom bort från det kriminella livet. Adam gillar inte si-tuationen men accepterar uppdraget att under sin samhällstjänst baka en äppelkaka med äpplena från kyrkans stora äppelträd. I rollerna: Ulrich Thomsen, Mads Mikkelsen, Paprika Steen. Regi: Ander Thomas Jensen. (Adams aebler)

8.00 Tv-nyheter [42081]
8.05 92 shots [1475449]
9.00 Tv-nyheter [98246]
9.05 Avlägsna stränder (R) [9711604]
9.55 Mundo: Med ångan uppe [2758284]
10.00 Tv-nyheter [11197]
10.05 Kulturdokumentären: Eila Hiltunen [5967739]
11.00 Tv-nyheter [52420]
11.05 Prima [9839791]
11.50 A-zoom [4382772]
12.20 Uteliv: Sommaren vid Svartisen [3268468]
12.45 Live earth: Skräp och ro-mantik [611197]
13.00 Ettans dokumentär: Gå-tornas rum [7449178]
14.15 Diagnos: Mord [29352]
15.00 Tv-nyheter [96246]
15.05 Mord och inga visor [1489642]
16.00 Prisma: Djurisk lärdom [4334246]
16.55 Nyheter på teckenspråk [2089178]
17.00 Tv-nyheter [12246]
17.05 FST: TV-nytt [5186062]
17.15 Hemgatan [8526352]
Dansar med slipmaskinen. Kimmo har blivit svårt sjuk. Eeva har fattat beslut i fråga om Petri.
18.00–18.09 Live earth: Den gröna byn [26082]
18.45 Den vida naturen: En svala gör ingen sommar [5705062]

Ladusvalan häckar på somma-ren i Finland och övervintrar i Afrika. På båda ställena har människan och svalan ett speci-ellt, mytiskt förhållande.
19.35 Yorkshiredetektiverna [3015352]
Huvudet på kubben, del 1 av 2.
Pascoe råkar i en kollision och förs till sjukhus.
20.30 Tv-nyheter och väder [31159]
20.45 Lotto [4018888]
20.50 Sportrutan [683994]
21.15 De maktavande [9899642]
Tionde budet. Du skall inte ha begär till din nästas äsna.
21.30 Nyhetsläckan [36]
22.00 Förbjuden lek [19517]
Vem hör inte till gruppen? Nick får följa med Tobys familj på semesterresa, men den sociala klyftan till familjen Fedden djupnar snabbt. Nick har även blivit främmande för sina för-äldrar. Kan man bli mer ensam? Del 2 av 3.
23.00 Green wing – sjukhus-blunder [50604]
Vem hade trott vart färden till havsstranden med en stulen ambulans kan leda? Följderna är ödesdigra.
23.55 Poliskommendör Blake (R) [1113246]
Likt en byracka, del 1 av 3. Clare Blake har blivit föremål för en intern hetsjakt. Förhållandet med en farlig fånge och systemns allvarliga sjukdom tär på hennes psyke.
0.40–5.00 Euronews [32990802]
Kan avlyssnas på fyra språk.

6.00 Frågespel [18975]
8.30 Lilla tvåans morgon
9.00 Galaxen [14536]
10.00 Den stora bubblan [45642]
10.25 Regionala nyheter [72697913]
11.45 Spelnytt [5272604]
12.10 Bollförbundet 100 år [7562401]
13.00 VM i friidrott [99863197]
16.40 V75-travet [4344536]
17.10 Fatta micken [452371]
Idolsvinnaren Hanna Pakarinen har kommit för att vinna tävlingen med Jimi Pääkallo från bandet Technicolor. Ett hårt motstånd får de av Karoliina Kallio från bandet Flipper och av skådespelaren, musikern Reino Nordin, bekant från filmen Hy-mypoika.
18.00 Tv-nyheter [56517]
18.10 Sportrutan [8171826]
18.15 Vagnen [75284]
18.45 Kahden ladun poikki [8858642]
FILM Finsk film från 1958. I rollerna: T Rauta-vaara, A Sauli, E Kaipainen. Regi: A Lohikoski. sv.
19.55 Petteri på villövågar [9711710]
Mat är kultur. Vad är den kulturella betydelsen av mat? Det funderar Petteri Väänänen idag på tillsammans med korvförsäljaren Kari Mattila och restaurangägaren Kenneth Kovanen.
20.30 Voittajien matkassa [36159]
21.05 Flodpolisen på Donau [742791]
21.50 Tv-nyheter [3664994]
22.00 Eurovision Dance Contest, finalen
0.05 Vagnen [73024]
Regissören Viktor Drevitski och författaren Imbi Paju. Vagnen åker till Estland till den omstridda bronsstatyn. Är Ryssland ett hot mot Estland? Skall man tänka tillbaka på Sovjettiden eller rikta blicken mot framtiden?
0.35 Tellus-tietovisa [4078869]
0.50–3.40 VM i friidrott [62796043]
Damernas maratonlopp.

6.50 Köpkanalen [6361371]
7.50 Pokémon [5071246]
8.15 Höjdarna [9874555]
8.30 Nalle Puhs nya äventyr **8.55 Disneys klassiker** [9851604]
9.10 Yugioh! [6707888]
9.35 Battle B-Daman [6721468]
10.00 Snurre Sprätt lever loppan [465028]
10.25 Rally-VM: Nya Zeeland [9319975]
10.40 Köpkanalen [6563772]
11.10 Fråga stjärnorna [31105246]
11.45 Tilt.tv [9958710]
12.15 Dolda liv [520772]
12.45 Dolda liv [901623]
13.15 Dolda liv [822913]
13.45 Top gear [7821826]
14.55 Beach Volley [272994]
15.25 Motor Forum: Drag Racing [9944517]
15.55 Den lilla isbjörnen [3702915]
17.30 Simpsonit [140975]
18.00 Ban-FM [141604]
18.30 Rally-VM: Nya Zeeland [159623]
19.00 Sjuans nyheter [604178]
19.10 Resultatrutan [8397352]
19.15 Underhållningens 50 i topp [9537710]
Saku
19.30 Kollektivt självmord [266352]
Del 8 av 8. Slutet. Man har upplevt svidande bak-slag på Alperna, gruppen har fallit sönder, kap-tenen är borta för evigt – skall man följa honom eller ge upp? I Finland är besvikelsen stor: ”endast ett lik?!”. Korpela har fattat sitt beslut, slutet är nära,men vill någon följa med?
20.00 Doc Hollywood [5622333]
21.55 Lotto och Joker [9677913]
22.00 Tians nyheter [667884]
22.10 Resultatrutan [1556082]
22.24 Keno [405479401]
22.25 Kolme kuningasta [8154913]
0.40 Kris [3539734]
1.40 Vinstpotten late night [6749289]
2.40–6.00 Den rätta [40742227]
6.00 Den rätta [8773192]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
9.00 Kulturen. Repris av månda-gens, tisdagens och onsdagens Kulturen. **9.45** Musik. **10.00** Jakt och fiske. Programledare Leif Sundberg. **11.00** Musik. **12.00** Frekvens. Programledare Gunnar Lantz. **13.00** Veckans gäst. Programledare Tom Wik-lund. **14.00** Reportage. Pro-gramledare Eva Ericsson. **15.00** På vift. Programledare Uffe Andersson. **16.00** Jazz med Wallers. Programledare Ann-Christin och Kurt Waller. **17.00–19.00** Musik. **5.30** Musik.

TV ÅLAND

INFOKANALEN

När Snuffe blev glad.
I TV-Åland får du veta varför.
Dessutom lite salta fläktar.

Nyankortsvinnare:

Bo Ahlnäs
Vårdö

Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

” Struktur-07 är död, länge
leve Reform -08.
STURE SKOGBERG

Den nakna sanningen känns

Rektor Högman och lärarna vid lyceet försöker i en insändare släta över lektor **Nordmans** raljerande uttalande om Struktur-07. Ett uttalande med tydlig målsättning att förlöjliga Struktur-07:s idéer och förslag.

Men den nakna sanningen kan aldrig slätas över. Undertonen i uttalandet känns. Även lektor Nordmans försök till ursäkt i tidningen Åland gav en felaktig bild av Struktur-07:s förslag. Vill man inte förstå så förstår man inte.

Nu har även en ung centerpartist i en insändare med synnerligen låg sanningshalt spridit dynga över Struktur-07. De flesta av de osanna påståendena i insändaren är konstruerade problem som har sin hemvist i lyceet. Allt i syfte att sänka reformen. Centern hade två platser i 2004-års utbildningskommitté och en plats i Struktur-07. Centern leder landskapsregeringen och innehar lantrådsposten samt sju mandat i lagtinget. Tala om att kacka i eget bo.

Hoppas att centern kommit underfund med att beslutet att dra undan stödet för Struktur-07 var förhastat och byggde på osakliga grunder. Ett stort svek mot drygt 750 yrkesstuderande. Känslan av att centern vilselett finns.

Genom centerns svek förföll ett väl genomarbetat lagförslag som skulle lagt grunden för en demokratisk självständig skola där studerande, lärare och rektorer tillsammans med en styrelse fått ansvaret för förnyelse och ledning av utbildningen.

Nu har yrkesrektorerna tagit ett fast grepp om utvecklingen. Vid ett möte den 24 augusti meddelade yrkesrektorerna att möjligheten för yrkesstuderande att välja fördjupade ämnesstudier enligt Struktur-07:s modell skall genomföras. Bra initiativ.

Det finns många ämneslärare vid de yrkesutbildande skolorna med både behörighet och kunnande att undervisa ända upp i högskolan. Inom några av Ålands yrkes-

skolas utbildningsprogram och likaså vid handelsläroverket finns erfarenhet av att undervisa i ämnen som ger högskolebehörighet. Plattformen för fördjupade ämnesstudier finns. Nu gäller det att bygga vidare.

Yrkesrektorernas målsättning är att de ungdomar som söker till ett yrkesprogram hösten 2008 skall kunna välja fördjupade ämnesstudier från och med första studieåret. Dörren till vidare studier för yrkesstuderande öppnas därmed ytterligare.

Likaså skall IT funktionerna samordnas, både när det gäller de tekniska och personella resurserna. Gemensamma datorprogram skall anskaffas m.m. Ytterligare skall utrymmesfrågan för den gemensamma skolhalsan lösas. Ett klart bevis på att de som försöker stoppa utvecklingen av egoistiska skäl alltid blir förlorare. Reform-08 har inletts.

Samtidigt initierar land-

Plattform finns. ”Det finns många ämneslärare vid de yrkesutbildande skolorna med både behörighet och kunnande att undervisa ända upp i högskolan”. Så skriver Sture Skogberg i sin insändare.

skapsregeringen ett projekt ”Yrkesprov och lärande i arbete” inom yrkesutbildningen. Åland kommer att på sikt få en yrkesutbildning

av hög EU-klass. Jag vill i detta sammanhang ge utbildningsminister **Camilla Gunell** en stor eloge för det engagemang hon visat

när det gäller att lyfta åländsk utbildning. Struktur-07 är död, länge leve Reform -08.
Sture Skogberg

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ En idé vore att för en gångs skull stöda ungas kultur (musik, konst, teater etc), inte bara sport. Varvet, en del av det kunde användas till detta! Någon med? **JRX**

■ ■ Natura 2000 var är fredat trodde vi. Dom betalar ägaren för det, men ändå ger kommunen byggnadslov till att bygga stuga på området. Ni skulle väl inte köpt det området alls o låtit ägaren betala sin stuga själv. Detta borde upp till debatt. ”**Ruttet o skamlöst**”

■ ■ Man ska ta väl hand om sina djur, hatar att se och höra att folk behandlar dem illa. **045**

■ ■ Inga någe julpynt ännu, när det är december, då e det dags att ta fram det. ”**Pallervant**”

■ ■ Lova saknar sitt nya diadem. Rött med röda stenar. Borttappat 30.8 nånstans mellan Torget, Torgatan mot Bromarks eller Posten-Emmaus. Hoppas nån snabb hittat det, då hon bara hann ha det drygt en timme. **040-877 27 63**

■ ■ Och hur har ni tänkt att de ska gå till att koppla en exempelvis 10 år gammal katt som är van att gå lös? Ska en katt vara kopplad så ska den läras det från att den är kattunge. Inte när den är vuxen, det kallar jag djurplågeri. **040**

■ ■ Man blir så lycklig i hjärtat av att se att så många bryr sig om Diesel! Mikaela L, kan inte du skriva i tidningen hur mycket vi fått ihop, om ett tag? Kram **Agda**

■ ■ Världen e komplicerad. Bushs dröm att Irak blir en demokrati = Irak e sönder. Nu e det religionskrig. Realistiskt e att Irak blir 4 nationer, uppdelat enligt religion. **0457**

■ ■ Tjejen med gula civicen är Cilla. Mvh ”**Vetarn**”

■ ■ Jag ska ge 50 € till djurskyddsforeningen i morron. Det tycker jag man ska göra om man har djur (och råd). **0457**

■ ■ Lite ovanliga önskemål för att komma från en 20-åring. Jag skulle nog gissa på minst 211/2... **0457**

■ ■ Vad vore messarspalterna utan KE HUD FLE? KE HUD FLE till årets ålänning!!! **040**

■ ■ MOT MOBBNING! Den som satt bakom mej i skolan borrade in sin blyertspenna i ryggen på mej gång på gång. Lärarinnan härja åt mej att sitta stilla, när jag vred mej som en mask för att komma undan. När jag bada undra mor vad jag hade för konstiga svarta hål med röda svullnader runt. Ingen i skolan hjälpte mej! Fy på er! **040**

■ ■ Absolut inget trams. Katten är fri och hunden kopplad. Så har det varit i alla tider. Jag har lock på sandlådan, likaså min granne m.fl. Hundar gömmer inte sin bajs som katten gör. Hur mycket hundbajs ligger det inte överallt. Många hundar, stora som små, skäller på allt de ser. Våldigt störande i vissa fall. Katten morrar som mest mot andra katter. Stör just ingen. Som sagt...låt alla djur leva som de alltid gjort. PUNK SLUT. **Katt sen 8 år**

■ ■ Jag hatar inte heller hundägare. Min bästa vän har hund. Men man ska ha respekt för alla djur. Stora som små. Men möter du en liten katt och en stor lös hund så aktar du dig nog först och främst för hunden. Eller? Låt nu var och en ha det husdjur man vill ha utan att bli påhoppade. De finns de som har råttor, ormar o.dyl. Många har de lösa. Tänk på det. PUNKT. **Katt sen 8 år.**

■ ■ Jag vill tacka Brändös bästa Stefan för allt från blåbär till hatthylla. Du är en av de snabbaste människor jag känner. Lycka till med fisketävlingen! ”**Din vän för alltid**”

■ ■ Var inte hårdhänt me katten. Den fick bara tilt i hjärnan. Om en hund biter ett barn så är det alltid hundens fel. Vad är det som säger att en katt är mer pålitlig än en hund? Så jag ska acceptera katter på gården? Ska låta barnen leka i andras blomland. Dom ska även få uträtta sina behov där. Samt skrapa lacken på deras motorhuv. Tror grannen uppskattar det. ”**Katträdd**”

■ ■ Åk till Lindströms bil-mek i Dalkarby så blir du inte besviken. Bäst på kobben. **En nöjd kund hälsar**

■ ■ Till ”Södrastan”: Så du ”FÖRSÖKER” även sparka efter små barn som irrar in på din tomt? Tror att det finns betydligt smartare sätt att jaga bort en tam katt som inte förstår att du vill den illa, du ger den enbart men för livet. Jag tror du missat en väsentlig sak i sammanhanget: kattorna gör det inte för att jävlas, möjligtvis kan du kanske ”FÖRSÖKA” sparka lite på ägarna? **TG**

■ ■ Till ”Arg bilist”: Den bilverkstan finns inte på den här ön. Du får nog söka i nåt annat land. Lycka till! ”**Besviken bilist**”

■ ■ Man tröttnar på alla gnälliga anhängare som har dåligt samvete och har dödsrädsla. De går minsann på personalen och suger ut all energi. ”**Många år i värden**”

■ ■ Fibernät i Brändö och Kumlinge, med ADSL på övriga Åland laddar du ner filmer på kortare tid än en timme. Du ser via IPTV på över 50 st tv-kanaler och kan hyra fler än 1.000 filmer, allt via ADSL. Fiber med dagens lilla/smala tjänsteutbud ger inget mer än så länge. **Bredbandssurfare**

■ ■ Tror Husberg är ute o cyklar - utan styrstång. Hos oss på landsbygden tar det en dryg timme att ladda ner en långfilm med ADSL,

korta nätter i skärgården. **0457**

■ ■ Svart honkatt, ca 1 år, upphittad vid skjutbanan i Bredmo. Hon har lite vitt på hakan, bröstet och framtassarna och knästrumpor på baktassarna. Låter det som din kisse, ring Djurskyddsföreningen **0457-342 48 50**

■ ■ Du med tänderna, de e fritt fram att öppna ett konto! Om du sen får euron dit får du se. Jag hoppas av hela mitt hjärta att Diesels operation lyckas o att ingen galning skadar kissen mer. Mvh ”**Hundägare o kattälskare 50e**”

■ ■ ”Arg bilist”, du e lite för sent ute. De va på P-O’s det. **0400**

■ ■ Svar till ”Arg bilist”: Då ska du föra den till Conny på Dolkes bilverkstad. Han är alltid trevlig, tillmötesgående och håller vad han lovar! **0400**

■ ■ Vad betyder alla lappar på stan där det står ”Sano moi limu-peterille”? **0457**

■ ■ När det gäller bilverkstäderna här hemma så finns det 3 grupper! 1: dom e jättetrevliga, men glömmar att serva bilen!! 2: dom gör bra service, men är skitgriniga o de blir dyrt!! 3: det blir dyrt o ingen bra service! Bara att välja! **050**

■ ■ ”Kille 35”, jag har inge mail. Kan jag få ditt gsm nr så kan jag messa. **040**

■ ■ Hur får jag tag på dig ovanliga amatör fotograf? **040**

■ ■ Till ”Södrastan”: Jag förstår ditt dilemma, men har du tänkt på att det faktiskt gör nytta då djur gör sina behov i landet? Är ju värsta gratis gödseln! Har du testat med vattenslang? Mycket humanare för katten o du behöver inte springa så mkt ;). Vet du hur mkt skada en spark kan ställa till med i en liten kattkropp? Du kan bli anmäld för djurmisshandel om ngn ser dig o tro mig, på den här ön anmäler folk varandra!! Jag hoppas du inte är ond. Finns för många sådana redan. **M**

Civil olydnad ok ibland?

Anna-Lena Rundberg har gjort sig skyldig till s.k. civil olydnad när hon protesterat mot militäranläggningar i bl.a. Skottland.

Åke Uppgård har gjort sig skyldig till civil olydnad när han protesterat mot bumpers genom att spraya slagord på dem. Etablissemangets uppfattning verkar vara att Rundbergs gärningar är helt i sin ordning, men inte Uppgård.

Rundberg hyllas för sina gärningar på fredsinstitutets hemsida och får hålla föreläsningar i dess regi om sina tilltag.

Uppgård däremot får närmast kompanistryk i massmedia av samma etablissemang. Slutsatsen blir att huruvida civil olydnad är accepterat verkar bero på hur gärningen förhåller sig till socialdemokratisk ideologi.

Danne Sundman

NYANS ROS

... till **superguiden Marja-Liisa** från Kumlinge. Rosar gör Evergreen-pensionärerna från Kristinestad.

Ring och tipsa!

0457-313 4444

Nya Åland
☆☆☆

”

Det är symptomatiskt att det är andra medier än tevebolagen som sprider information till tittarna.
SUNE PORTIN, BORGÅBLADET, INFÖR ÖVERGÅNGEN TILL DIGITAL-TV I FINLAND NATTEN TILL I DAG

ledare

Harriet Tuominen
 Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
 Telefon: 528 464

bakom ridån

Ulf Weman

På kvällen blir jag fakir

Jag köpte en spikmatta i onsdags och nu leker jag fakir varje kväll innan natt-lampan släcks.

Till mitt försvar kan jag säga att jag inte är ensam om att vara tokig. Det är många indier som genom årens lopp legat på en spikmatta. Enligt informationsbroschyren som medföljde spikmattan står det att denna metod har mycket gamla anor och utövats av yogis i århundraden.

Jag är ingen yogi, alltså utövare av yoga, men jag tillhör det illustra sällskapet Canis Lopus. Där kan man råka på det mest tokiga saker. Nu kan ju någon illvillig person påstå att medlemmarna är tokiga i sig, som i en ålder av 50+ fortsätter att springa på vägar och stigar kilometer efter kilometer.

Medlem Gunnar tipsade om spikmattan, ett par andra medlemmar, medlem Dennis bland annat, hade redan provat på att leka fakir.

Enligt reklamen skall spikmattan lösa upp spänningar och blockeringar och sätta fart på endorfinerna, kroppens eget morfin, så att man i ett lyckligt rus når balans i tillvaron. Eller något sådant.

– Jag brukar alltid somna jag, säger medlem Dennis.

För att inte ge andra medlemmar något försprång genom tillåtna eller otillåtna metoder, speciellt inte medlem Dennis, köpte jag en spikmatta genom förmedling av medlem Gunnar.

På onsdagsträffen senast kom han med den. Jag blev lite förvånad först. Jag hade väntat mig en lite större matta och riktiga spikar. Den här täcker halva kroppen (överkroppen) och består av en tunn, men mjuk, madrass klädd med ett otal runda plastbitar. Varje bit har 27 vassa piggar.

Allt som allt är det över 6.000 vassa piggar som trycker på mot huden när man lägger sig på spikmattan, eller energimattan, eller akupressurmattan, vad man nu vill kalla den.

Det krävs en viss självövertvinnelse att lägga sig på den med sin bara överkropp. Jag lägger den i sängen och låter min överkropp långsamt sjunka ner på den. Aj, oj, uj, det sticks lite, eller en del, rätt mycket...

Väl på plats vill man inte röra på sig särskilt mycket, utan bara sjunka ner i sig själv. Snart domnar man bort, blodcirkulationen kommer igång, och .. jovisst, jag kommer på mig själv att börja snarka.

Det är inte farligt att somna på den, men jag vill helst inte tillbringa hela natten på spikmattan, så jag håller mig vaken tills 20 minuter har gått. 15-30 minuter rekommenderas.

Jag reser mig försiktigt, aj, oj, det känns nästan som huden blir kvar på spikmattan. Men den är bara knotrivig och röd av behandlingen. Och så avslappnad jag är. Jag längtar redan efter att leka fakir igen, i kväll.

Är spikmatta förresten doping?

Alliansen kommer igen men utan liberalerna

Nu får de borgerliga väljarna på Åland något att fundera på. De borgerliga partierna på högerkanten arbetar för en gemensam regering bestående av centern, de frisinna, de obundna och Ålands framtid.

Riksdagsvalet gick de borgerliga partierna in på gemensam lista mot socialdemokraterna. Centern, liberalerna och de obundna hade var sin kandidat och de frisinna, Ålands framtid och framstegsgruppen stödde.

Den här gången diskuterar man en allians utan liberalerna. Om man med det försöker driva liberalerna i armarna på sossarna – eller tvärtom – eller om man befärar att någon liberal kan bli för stark i alliansen och störa ritningarna är svårt att veta i det här skedet.

De frisinnares ordförande **Johan Ehn** försöker tona ner samarbetsplanerna, men säger samtidigt att han ideologiskt hellre samarbetar med Ålands framtid än med liberalerna. Man kan misstänka att det finns en och annan av den gamla frisinna stamman kvar som har svårt att hålla med, men de hör väl till ett utdöende släkte.

Men hur skall man få centerns agerande att gå ihop med partiordförande **Roger Nordlunds** rätt fräna utspel mot Ålands framtid nyligen om att Ålands framtid de facto arbetar för att ge finskan en starkare ställning på Åland? Det är nämligen vad självständighet innebär.

Den profilering gentemot Ålands framtid som man tyckte sig se håller alltså på att tonas ner. I annat fall blir det svårt att sitta i samma regering. Och går man ut med ett regeringsalternativ så måste avsikten vara att alla skall sitta med.

Arkitekten bakom valsamarbetet i riksdagsvalet hette **Gun-Mari Lindholm**, de obundnas ordförande. Nu glunkas det att arkitekten heter **Roger Jansson**, tillbaka från riksdagen och hungrig på att återgå till landskapspolitiken.

Det verkar mycket troligt att han har sytt ihop det som kanske kommer. Visst var det Roger Jansson som efter valet 1995 sydde ihop en landskapsregering mellan de frisinna, centern och de obundna, med sig själv som lantråd. Sittande lantrådet, centerns **Ragnar Erlandsson**, flyttades över till talmansposten. Sittande lantrådet Roger Nordlund kan gå samma väg. Därmed inte sagt att det är ofrivilligt.

I Sverige, där man håller hårt på blockpolitiken, har regeringen bildats antingen (och tidigare oftast) av socialdemokraterna eller av det borgerliga blocket som en koalitionsregering. För väljarna har det varit enkelt, man har röstat på antingen en

Allianser. När de borgerliga partierna i riksdagsvalet ställde upp en gemensam lista så var det på förhand klart att riksdagsledamoten skulle komma från den listan. Väljarna fick i praktiken tre alternativ. Nu har man en regeringsallians på gång – en allians som ger väljarna ett enda alternativ om det vill sig illa. Bilden är från riksdagsvalet.
 Foto: FREDRIK TÖRNROOS

vänster- eller en högerregering.

I Finland och på Åland har det gått bra att bilda regeringar över mittgränsen. I dag sitter frisinna och sossar i samma landshapsregering. Därför har det inte hört till vanligheterna att på förhand gå ut och säga vem man tänker samregera med eller vem inte. Partierna har låtit väljarna säga sitt och sedan har man försökt jämka ihop valresultatet till en fungerande regering.

Om det blir något av den åländska alliansen så betyder det att väljarna får betydligt mindre att säga till om. Vad skall den rösta på, som vill ha en regering bestående av frisinna, liberaler och obundna? Eller center, liberaler och sossar?

Röstar man på en centerpartist så ger man samtidigt sin röst till en regering bestående av centern, de frisinna, de obundna och Ålands framtid.

Och om det inte blir stora förändringar i styrkeförhållandena så kan vi redan nu säga att det är så det blir. De här fyra partierna har 16 av lagtingets 30 mandat, alltså majoritet om än svag. Liberalerna och sossarna har tillsammans 13 mandat. Framstegsgruppen ställer som bekant inte upp, så det manda-

tet hamnar någonstans, antagligen en bit åt höger.

För att alliansen inte skall kunna diktera slutresultatet för väljarna borde liberaler och sossar få minst tre mandat till. Och sedan antingen komma överens om att samregera, vilket kan vara nog så svårt, eller bilda regering med något eller några av allians-partierna.

Det är bra att de fyra partierna talar om på förhand vad de planerar, det är betydligt bättre än att efter valet plocka fram ett kassaskåpsavtal. Men med tanke på väljarna hade det varit ännu bättre om det samarbete man presenterar hade gett utrymme för några alternativ.

Litet mer demokratiskt, om man får vara så rakt på sak.

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
 Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
 Medlem av Tidningarnas förbund.
 Kontrollerad upplaga 2006:
 7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
 Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
 Pb 21, 22101 MARIEHAMN
 Uppgårdsvägen 6
 Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
 Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
 Nyhetstips: Ring, skicka SMS
 eller MMS 0457 323 4444
 e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
 www.nyan.ax

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
 Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
 Vid utebliven tidning: Posten:
 vard kl 6.30-14, tfn 636 752,
 lörd kl 11-12, tfn 0400 229 927.
 Nya Åland: vard kl 8.30-16.15,
 tfn 23 444.
REDAKTIONEN
 Chefredaktör & ansvarig
 utgivare: Nina Fellman
 tfn (018) 528 441
 nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
 Ulf Weman
 tfn (018) 528 442
 sport@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
 tfn (018) 528 465
 arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
 Maj-Len Lindholm
 tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
 tfn (018) 528 466
 kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
 tfn (018) 528 478
 sport@nyan.ax
ANNONSAVDDELNINGEN
 Delice Lindegren
 tfn (018) 528 457
 annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
 VD: Stefan Norrgrann
 tfn (018) 528 447
 stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
 Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
 Margareta Sävstrand
 tfn (018) 528 443
 prenumerat@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
 Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
 1.1.2007
 Fortlöpande helår..... 164 €
 halvår..... 88 €
 kvartal 45 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	fre kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Target: onsdagar kl 12.00. Tel. 0600-9-1219				

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 27.4 – 16.9 2007					
M:HAMN 2) 03.45 L 14.45	ÅBO → 08.00/09.10 2) → 20.15/21.15	M:HAMN → 14.35 → 01.25 L	M:HAMN 04.25 14.45 01.35 L	STOCKHOLM → 09.30/17.00 → 19.15/20.15 1) → 07.00/08.00	M:HAMN 23.45 03.35 L 14.35
M:HAMN 23.55	H:FORS → 09.55/17.00	M:HAMN → 04.15	1) Charter 30.8 2) Charter 31.8		
Passagerare med eller utan fordon skall vara på plats i check-in senast 30 min före avg. varefter incheck/bilj.försälj. ej kan garanteras					

L = Långnäs

Bilpaket till Åbo, dagtur
2-4 pers, personbil, 38€/enkelresa
från 13.8

SILJA LINE
A member of AS Tallink Grupp

Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

TALLINK		Torggatan 14, tel 16 711
www.tallinksilja.fi		
Sthlm - Mariehamn - Tallinn		
18.00	→ 01.00	→ 10.00
10.00	→ 04.50	→ 18.00
Check-in senast 30 min. före avg.		

ÅLANDSTRAFIKEN 1.6–19.8.2007

MARIEHAMN–KAPELLSKÄR dagligen

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	STOCKHOLM
07.00	08.30	ca 10.00 C
13.00	14.30	ca 16.00 C
19.00	20.15	ca 21.45 C
12.30	09.00	07.20 C
18.30	15.00	13.20 C
00.05	20.30	18.50 C

Buss Sto–Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång.
Buss Norrtälje–Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär–Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND–STOCKHOLM dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	06.30
04.35 M	09.40
10.15 M 1)	15.30
14.25 M	18.55
14.10 M	07.45
23.40 M	16.45
07.45 M	18.00 2)
03.20 L	20.10

ÅLAND–FINLAND dagligen

ÅLAND	ÅBO	H:FORS
03.30 L	07.35	
14.25 M	19.50	
23.45 M		10.00
14.10 M	08.45	
01.00 L	21.00	
04.25 M		17.30

1) Cinderella gör tvådygnskrussningar till Riga: 17.7, 24.7, 31.7, 7.8, 14.8 och 21.8

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i Mariehamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storg. 2) –Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs–Mariehamn, 10 EUR/person. Barnrabatt.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 26 011, bokn. 26 211
www.vikingline.ax

Från Åland

CITY TRAVEL

Tel. 529 370, info@citytravel.ax

Till Åland

DESTINATIONÅLAND
www.destinationaland.com
Tel. 529 360
info@destinationaland.com

Välkommen!

Turlista t.o.m. 23.9.2007

OBS! Lokala tider

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
Dagligen	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Extra båtut: från Eckerö söndag 23.9 kl. 23.00 (ej bussanslutning till Stockholm)

ECKERÖ LINJEN

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckeroelinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar

M:hamn 10.00 ⇒ Sto 15.45

Sto 18.00 ⇒ M:hamn 02.00

Sönd-tisd 18.00 ⇒ Onsd-lörd 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

Sjö-
vädret

nyan.ax

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111

LÖRDAG 1 SEPTEMBER 2007

dagens ålänning | vädret | dagens rätt

"Jag är utbildad frögömmare"

Dagens ålänning **Fredrik Holmberg** träffar vi vid spelautomaten inne i Kvarnbutiken i Saltvik. Han bor i Fremmanby har just inhandlat dagens lunch, som kommer att bestå av spaghetti och köttfärsås.

Varifrån har du lunch-paus?

– Jag jobbar på Jägerströms skrot och har gjort det i ungefär fem år nu.

– Det är ett bra, intressant och omväxlande arbete och så får man vara utomhus.

Hur kan en vanlig arbetsdag se ut?

– Det är väldigt olika. Det kan vara allt från att hämta skrotbilar till att sortera olika metaller. Det finns säkert ett tiotal olika metaller i ett fordon, men vi grovsorterar bara.

Vad pysslar du med när du inte jobbar?

– Då gör jag så lite som möjligt. Jag har haft semester en månad i sommar. Då var jag hemma och gjorde ingenting.

Har du gått någon utbildning för att jobba på

På paus. Dagens ålänning Fredrik Holmberg har lunchpaus från jobbet på Jägerströms skrot i Saltvik. Som så många andra dagar har han åkt till Kvarnbutiken för att köpa sig något gott att äta.

Foto: ERKKI SANTAMALA

skroten?

– Nej, de frågade mig om jag ville ha jobb och på den vägen är det.

– Jag är egentligen utbildad till frögömmare.

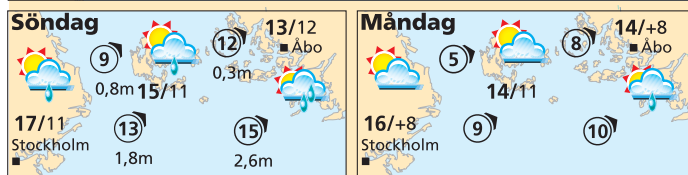
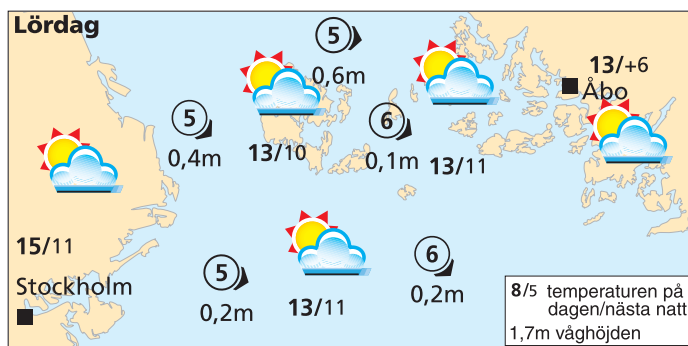
Frögömmare???

– Ja, alltså jordbrukare. Jag har utbildat mig vid Naturbruksskolan.

Dagens ålänning får som vanligt skicka en hälsning. Vem vill du hälsa till?

– Då gör jag det enkelt och hälsar till alla jag känner och till alla som känner mig.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

I går kl 15	temp.	moln.
Jomala	16	☀
Åbo	14	☀
Helsingfors	13	☀
Stockholm	16	☀

Max/min temp. 24.8 - 31.8. klo 9	max.	datum	min.	datum
Jomala	+24,1	25.8.	+2,5	31.8.
Åbo	+24,0	24.8.	+1,8	31.8.
H:fors	+22,7	24.8.	+4,5	31.8.

För ett år sedan	temp.	moln.
Jomala	21	☀
Åbo	20	☀
Helsingfors	20	☀

Utomlands i går		
Köpenhamn	14	Paris 21
Oslo	14	Wien 22
Bryssel	17	Madrid 24
Berlin	16	Rom 26
Moskva	11	Aten 34
London	18	Las Palmas 25

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	6:34	20:45
Helsingfors	6:13	20:25
Stockholm	5:44	19:51

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Köttfärsrulle

400 g blandfärs
2 kokta potatisar
1 ägg
2 dl vatten
salt, vitpeppar
Fyllning
100 g bacon
1 liten lök
1 äpple
ett knippe persilja
Mosa potatisarna och blanda med resten av ingredienserna. Bred ut smeten på ett bakplåtspapper eller våt skärbräda. Finhacka bacon, lök, äpple och persilja och bred över färsen. Rulla ihop den och lägg i smord ugnform. Grädda i 175 grader ca 45 minuter. Baka potatis i samma form och servera med kokt blomkål.

TIPSA 0457-313-4444

MESSA 0457-323-4444

RING 018-23444

Hjälp oss bekämpa knarket!

Polisens tipstelefon

- Dygnet runt
- Anonymt
- Gratis

Tfn 08009-15 444

Hej båtfolk!

Internetkurserna för skärgårds- och kusteppare startar den 10 september

Anmäl dig nu!

www.alandianavigation.ax

STUBB-FRÄSNING

Nytt på ÅLAND

Har du irriterande stubbar som sticker upp ur gräsmattan eller i trädgården?

Med en liten och effektiv maskin (70 cm bred) kommer jag och fräser bort dina stubbar utan att göra åverkan på naturen.

Simon Björklund Ab
Gsm 040 585 1237

SLÄPLIFTER UTHYRES • BOMLIFTER UTHYRES

Kulturkontakt Nord är den nya kontaktpunkten för nordiskt kultursamarbete. Kulturkontakt Nord är en del av Nordiska ministerrådets organisation.

SÖK NU! KULTURKONTAKT NORD

För vem? Ramprogrammen är öppna för alla konstare och riktar sig till professionella utövare och förmedlare.
Hur? Ansökningsfrister, blanketter och ytterligare information om programmen, kriterier, ansökningsförfarande och sakkunniggrupperna se hemsidan.

Aktuella ansökningsfrister:
Mobilitetsstöd: 2.9.2007
Modulen stöd till nätverk: 9.9.2007
Läs mer på www.kulturkontaktnord.org

**Infotillfällen: 13.9 Kökar och Sottunga
14.9 Kumlinge och Brändö
25.9 Föglö och Vårdö**

Tid och plats meddelas i kommunbladen.

Info: Maria Jonsson, Nordens Institut på Åland
Tfn: 255 33 kulturkontakt@nipa.ax
www.kulturkontaktnord.org

norden
Kulturkontakt Nord

Boka tid! Kom och testa Winer Ute-spa!

UTE-SPA WINER 2070
5 personer
4.500€

OBS! Winer ger 5 års garanti. Bada och njut ute året runt!

www.importbutiken.ax
Strandg. 21, tel 19 254. Öppet tis-fre 10-17, tor 10-18, lör 11-14